

Latvijas Republikas
Valsts ienemumu dienests

2002.
GADA PARSKATS

Rīga
2003.

2002. gads PASAULE & LATVIJA

Eiropas Savienība pariet uz vienoto valutu – eiro

Enron skandāls sagrauj auditorfirmu *Andersen*

Latviju uzaicina iestāties NATO un Eiropas Savienībā

ASV nosaka tarifus terauda importam un izraisa “terauda karu”

Irijas lielā banka *Allied Irish Bank* cieš no krapnieciskiem darījumiem

Imperial Tobacco iegādājas Vācijas cigarešu ražotāju *Reemtsma*

Lietuvas valdība, *Williams* un *Jukos* paraksta līgumu par *Jukos* investīcijām kompānijā *Mažeiku nafta*

Latvija stājas spēkā Komerclikums

Lielbritānija publisko lopu mutes un nagu serģas radītos zaudējumus: valsts sektoram vairāk ka GBP 3 mljrd., bet privātajam – vairāk nekā GBP 5 mljrd.

SVF aizdod rekordlielu summu Brazīlijai – USD 30 mljrd.

PTO ļauj ES noteikt sankcijas pret ASV USD 4 mljrd. apmērā

Mangalsala atklāj lielu galas kontrabandu

Olainfarm iegādājas Krievijas, Ukrainas un Igaunijas zāļu vairumtirdzniecības uzņēmumu kapitāla daļas

Zemniekiem kompensē vasaras sausuma radītos zaudējumus

8.Saeimas vēlēšanas uzvar Jaunais laiks, Latvijas ceļš un LSDSP paliek ārpus parlamenta.

2002.gada laikā krasi samazinās pasaules naftas gigantu peļņa

Latvija veic pirmo sirds transplantācijas operāciju

Statoil nopērk *Shell* degvielas uzpildes stacijas Baltijā

Latvija un Lietuva karo par piena tirgu

Eiropas Komisija novembrī izsaka oficiālu parmetumu Portugālei un Vācijai par to, ka šo valstu budžeta deficīti 2002.gada pārsniedz eirozonas noteikto deficīta limitu 3% no IKP

Einars Repše kļūst par ministru prezidentu, izveidojot valdību ar JL, LPP, ZZS un TB/LNNK atbalstu

Apvienojas Somijas telekomunikāciju kompānija *Sonera* ar Zviedrijas konkurentu *Telia*

Jauna valdība no amata atstādina vairākas augstas Latvijas valsts amatpersonas.

ES atbalsta tabakas reklamas aizliegumu

Fazer nopērk *Ogres maiznieku* un precu zīmī *Druva*

Tankkuga *Prestige* avarija izraisa pēdējo gadu lielāko ekoloģisko katastrofu ar tālejošu iespaidu arī uz ekonomiku

Par 3% samazināts uzņēmuma ienākuma nodoklis

Pienem grozījumus alkohola aprites likuma, ierobežojot alkohola mazumtirdzniecību

Strauji sarūk Venstspils ostas kravu apgrozījums

Agentūra *Moody's* ievērojami palielina Latvijas kredītreitingu

SATURS

Vadibas zinojums	5
Galvenie VID darbības radītāji	7
Nodokļu administrācija	8
Muitas administrācija	14
Tiesas un apelācija	17
Licencešana, uzņēmējdarbības vides sakārtošana	20
Kontrole un izmeklēšana	24
Personāls	32
Sanemto ziedojumu izlietojums	34
Skaitļi, tabulas, diagrammas	35
VID Struktūra	

VADIBAS ZINOJUMS

2002.gads Latvijai bija lielo iespēju aizsakuma gads. Valsts sanema uzaicinājumu iestāties NATO un ES. Notika 8.Saeimas vēlēšanas un Latvija ieguva jaunu valdību, kas pirms vēlēšanām solīja krāsas izmaiņas valstī. Lai arī pasaules ekonomika nebija manāma īpaši augšupeja, tomēr Latvija kopumā iekšzemes kopprodukta pieaugums 2002.gada bija 5,7 %.

2002. gads Valsts ienemumu dienestam ir bijis panākumiem bagāts, ja izvertejam VID darba rezultātus un ļoti smags, ja nemam vērā vidi, kāda VID nācas strādāt.

Kas attiecas uz VID rezultātiem, tad jāatzīst, ka šajā gadā ir sasniegti panākumi visās jomās, kurās darbojas VID. VID šogad ir ļoti labi veicies ar valsts budžeta likuma ienākumu daļas izpildi, sasniedzot 100% ienemumus un atsevišķos nodokļu veidos pat pārsniedzot tos. Mūļta sekmīgi ir iekļāvusies starptautiskajā mūļtas darbā, ko atzinīgi ir novērtējuši arī Pasaules mūļtas organizācija, apbalvojot cetrus Latvijas mūļtas darbiniekus ar goda zīmēm. Šogad ir uzsāktas ES praksei atbilstošu mūļtas procedūru ieviešana. Šogad droši var teikt, ka ir „sakustējies ledus” arī kontrabandas apkarošana. Divas atjaunotas Latvijas republikas vēsture lielakas cigarešu un kontrabandas lietas ir atklājuši tieši VID darbinieki. Pie tam ir ne tikai atklātas kontrabandas kravas, bet arī apcietinātas aizdomas turamas personas, no kurām viena apsūdzības uzrādīšanai pat ir deportēta no Vācijas. Rezultāti ir arī finanšu policijas darbā parkatošanai. Kaut arī leni, tomēr arvien pieaug kriminalvājašanas uzsākšanai nodoto lietu skaits.

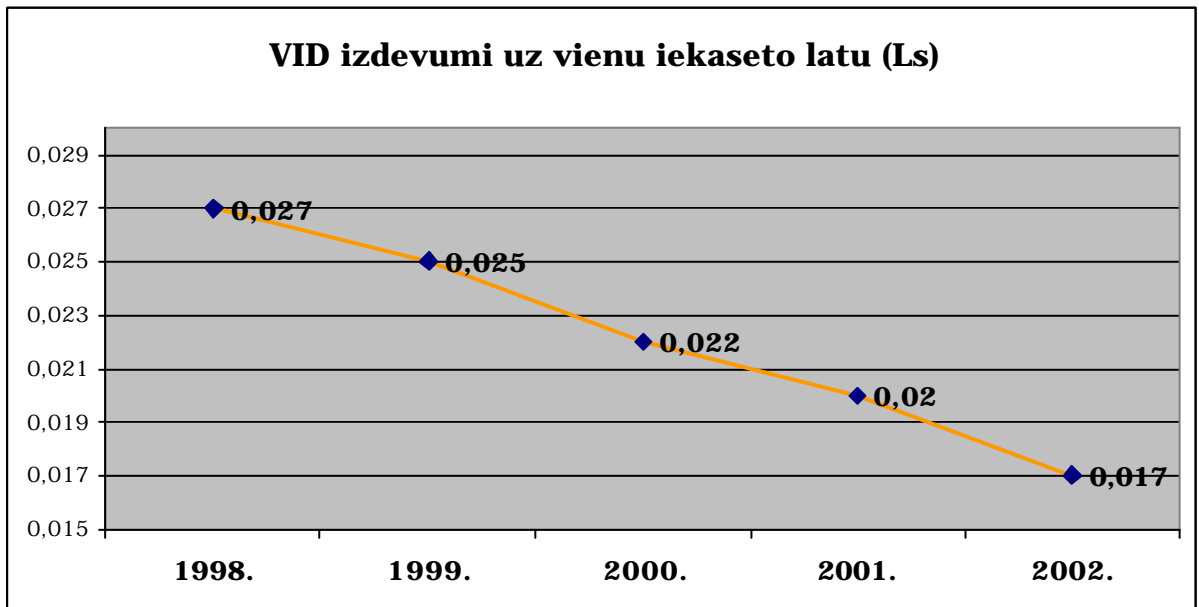
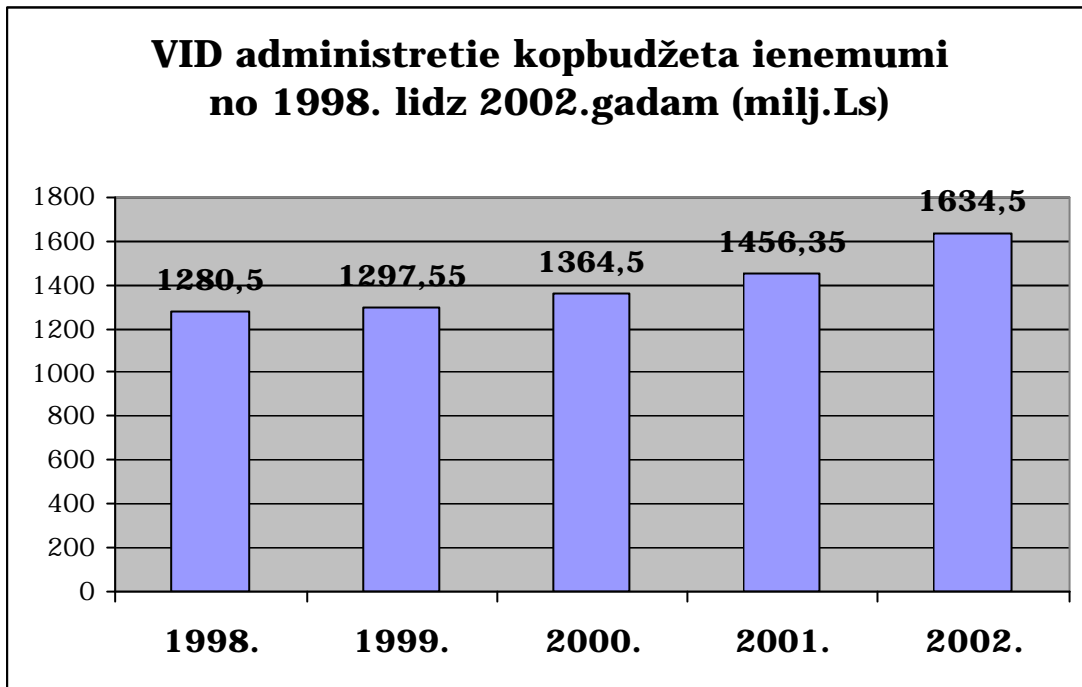
Kas attiecas uz vidi, kura 2002.gada bija jadarbojas VID, tad jāatzīst, ka šis gads izcelas ar īpaši „negatīvu auru”. Nepamatots VID darba noniecinājums, izteikti negatīva sabiedrības un masu mediju attieksme pret VID darbu un darbiniekiem, politiskas kampanas, balstītas uz VID darba kritizēšanu - tads ir bija fons, uz kura VID darbiniekiem bija jāveic savi pienākumi pret sabiedrību un valsti. Un tieši uz šī fona vērtējot VID apveikto 2002.gada ir skaidri redzams, ka masu darba rezultāti ir ļabi, pat ļoti ļabi.

Kopumā nemot šis gads ir vērtējams ka viens no rezultativākajiem gadiem kopš 1998.gada, un šī gada panākumi sava zīna balstas arī 2000. un 2001. gada iesāktajos darbos un godpratīgā, neatlaidīgā un suri grūta VID darbinieku ikdienā.

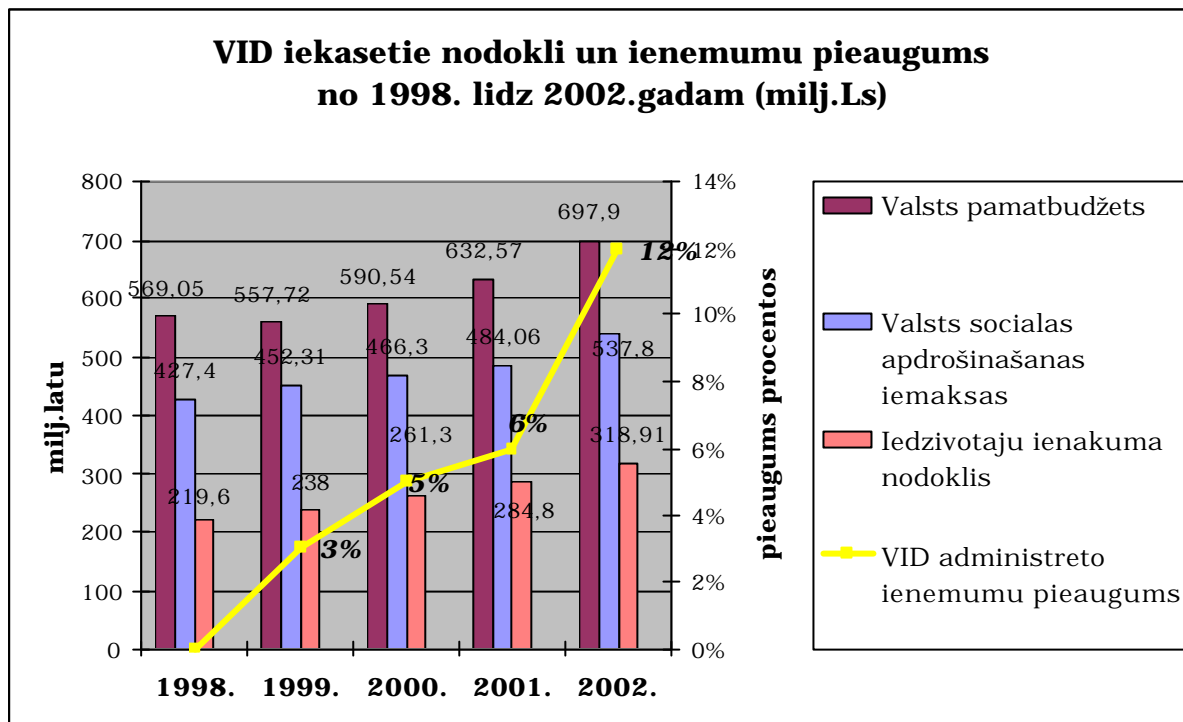
2002.gada nogali un jauna gada sakumu iezīmeja valdības īstenota vairaku nodokļu likmju pazemīnašana, ka arī jaunas valdības uzsāktā cīņa pret nodokļu nemaksātājiem. Domājams, ka kopumā tas sekmes uzņemejdarbības attīstību, veīcinās godpratīgu nodokļu nomaksu un uzlabos nodokļu maksāšanas disciplīnu, tapec VID nedoma apstāties pie sasniegta un esmu parliecināts, ka nosledzot nakamo – 2003.gadu mes varesim lepoties ar vel labākīem sava darba rezultātiem.

VID ģenerāldirektors
Kārlis Ketners

GALVENIE VID DARBIBAS RADITAJI

GALVENIE VID DARBIBAS RADITAJI

VID administrētie valsts budžeta ienemumi 2002.gada

Budžeta veidi	2002.gada plans (milj.Ls)	Faktiskie ienemumi (milj.Ls)	Starpība (milj.Ls)	Plana izpilde %
Valsts pamatbudžets	691,12	697,90	6,77	101
Valsts sociālas apdrošināšanas iemaksas	528,08	537,80	9,72	101,8
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	309,25	318,91	9,66	103,1
Akcizes nodoklis specialajos budžetos	63,05	62,63	- 0,43	99,3
Nodokli atsevišķiem pakalpojuma veidiem un speciāliem merkiem paredzētas valsts nodevas	6,72	6,72	- 0,01	99,9
Dabas resursu nodoklis	11,28	10,55	- 0,73	93,6
KOPA	1609,51	1634,50	24,99	101,6

NODOKLU ADMINISTRACIJA

VID administreto budžeta ienemumu izpilde

VID administretie nodokļu un nenodokļu ienemumi 2002.gada valsts budžeta iekasēti **Ls 1 634,50 milj.** apmēra, kas ir par Ls 24,99 milj. jeb 1,6% vairāk nekā planots, tā skaita:

- ✓ valsts pamatbudžeta – Ls 697,90 milj.;
- ✓ valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas – Ls 537,80 milj.;
- ✓ iedzīvotāju ienākuma nodokļi – Ls 318,91 milj.;
- ✓ akcīzes nodokļi specialajos budžetos - Ls 62,63 milj.;
- ✓ nodokļos uz atsevišķiem pakalpojumu veidiem un speciāliem merkiem paredzētas valsts nodevas – Ls 6,72 milj.;
- ✓ dabas resursu nodokļi – Ls 10,55 milj.

Nodokļu ienemumu pieaugumu 2002.gada sekmeja:

1. Pastāvīgs IKP pieaugums.
2. Tautsaimniecības nozaru darījumu apjomu palielinājums.
3. Arvalstu uzņēmumu pieaugoša velme ieguldīt līdzekļus uzņēmējdarbībā Latvijā.
4. Valsts iedzīvotāju atalgojuma un labklājības līmeņa pieaugums.
5. Depozītu un kredītu pieaugoša dinamika
6. Latvijas rupniecības apjomu pieaugums.
7. Uzņēmējdarbības vides stabilizācija.
8. Nodokļu administrēšanas procesa pilnveidošana.

Lielākais ienemumu pieaugums 2002.gada salīdzinājumā ar 2001.gadu ir tiešajiem nodokļiem – uzņēmumu ienākuma nodoklim, iedzīvotāju ienākuma nodoklim, kā arī valsts sociālās apdrošināšanas obligātajam iemaksam.

NODOKLU ADMINISTRACIJA

Nodoklu ienemumi 2002.gada

Uzņemumu ienākuma nodokļa ienemumi 2002.gada bija Ls109,71 milj., kas ir par Ls 12,08 milj. jeb 12,4% vairāk nekā planots un par Ls 11,3 milj. jeb 11,5% vairāk nekā 2001.gada. Uzņemumu ienākuma nodokļa galvenais noteicošais faktors ir saimnieciskās darbības peļņa un no tās apreķinātie nodokļa maksājumi un ikmēnēja avansa maksājumi nakamajam gadam.

Saskaņā ar VID rīcība esošo informāciju par uzņemumu finanšu darbības rezultātiem 2001. gada, uzņemumu peļņa 2001. gada pārsniedz 2000. gada par Ls 50,26 milj. jeb 8,8%, bet uzņemumu zaudējumi samazinājušies par 21,67 milj. jeb 6,2%.

Pievienotās vērtības nodokļa ienemumi 2002.gada bija Ls 383,01 milj., kas ir par Ls 32,44 milj. jeb 9,3% vairāk nekā 2001.gada, bet par Ls 14,67 milj. jeb 3,7% mazāk nekā planots.

Pievienotās vērtības nodokļa ienemumus ietekmē gan valsts noteiktie ekonomiskie procesi, gan iedzīvotāju labklājības līmenis, gan nodokļu maksājumu un pieprasīto atmaksu plusma.

Tomēr ne visi valsts noteiktie procesi sekme nodokļa ienemumu pieaugumu, kā rezultātā 2002.gada PVN ienemumi nesasniedz planoto apjomu. To kaveja:

1. VID teritoriālo iestāžu atmaksātas PVN summas gan uz nodokļu maksātāju kontiem, gan pārskaitītas citu nodokļu parādu dzešanai.

PVN atmaksai uz nodokļu maksātāju kontiem un citu nodokļu maksājumu segšanai 2002.gada ir novirzīti Ls 185,53 milj., no tiem citu nodokļu maksājumiem un parādu segšanai ir novirzīti Ls 101,75 milj. jeb 54,8% no kopejam PVN atmaksām, savukārt uz nodokļu maksātāju kontiem ir atmaksāti Ls 83,78 milj. jeb 45,2% no kopejam PVN atmaksām. Salīdzinot ar 2001.gadu, 2002.gada PVN atmaksai uz nodokļu maksātāju kontiem un citu nodokļu maksājumu segšanai ir novirzīti par Ls 29,05 milj. jeb 18,6% vairāk.

2. Uzņemumi, kuri ir reģistrējušies kā PVN maksātāji, bet reālā darbībā neviens vai neiesniedz PVN deklarācijas.

Saskaņā ar 2002.gada 16.aprīļa Ministru kabineta noteikumiem Nr.156 "Kartība, kādā Valsts ienemumu dienestam ir tiesības izslēgt personas no Valsts ienemumu dienesta ar pievienotās vērtības nodokli apliekamo personu reģistra", ja ar PVN apliekama persona triju mēnešu laikā pēc attiecīgā termiņa beigām neiesniedz nodokļa deklarācijas, ar VID teritoriālas iestādes lēmumu tā izslēdzama no ar PVN apliekamo personu reģistra. Uz minēto noteikumu pamata 2002.gada no ar PVN apliekamo personu reģistra izslēgti 6376 maksātāji, kas ir 12,6% no ar PVN apliekamo personu reģistra reģistrētajiem nodokļu maksātājiem.

PVN ienemumus 2002.gada pozitīvi ietekmēja:

1. Iekšzemes kopprodukta pieaugums,
2. Videja paterina cenu līmenis,
3. Ar PVN apliekamo darījumu apjoma pieaugums.

NODOKLU ADMINISTRACIJA

Akcizes nodokļa ienemumi (ieskaitot summas, kas parskaitītas specialajam budžetam) 2002.gada bija Ls 177,51 milj., kas ir par Ls 16,53 milj. jeb 10,3% vairāk nekā 2001.gada.

Akcizes nodokļa ienemumus, tāpat kā PVN ienemumus, ietekme iekšzemes pieprasījuma izmaiņas, ar akcizes nodokli apliekamo precu importa apjoma izmaiņas, kā arī akcizes nodokļa likmju izmaiņas.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ienemumi 2002. gada ir Ls 318,91 milj., kas ir par Ls 34,11 milj. jeb 12,0% vairāk nekā 2001. gada un par Ls 9,66 milj. jeb 3,1% vairāk nekā planots.

Valsts sociālas apdrošināšanas obligāto iemaksas 2002. gada iekasētas Ls 537,80 milj. apmēra, kas ir par 53,74 milj. jeb 11,1% vairāk nekā 2001. gada un par Ls 9,72 milj. jeb 1,8% vairāk kā planots.

Iedzīvotāju ienākuma nodokļa un valsts sociālas apdrošināšanas obligāto iemaksu apliekamas bāzes apsekmēšanas un maksāšanas kārtība ir līdzīga, par ko liecina arī ienemumu dinamika. Gan iedzīvotāju ienākuma nodokļa ienemumi, gan valsts sociālas apdrošināšanas obligāto iemaksas ir pārsniegušas plānotos apjomus attiecīgi par 3,1% un 1,8%.

Valsts sociālas apdrošināšanas obligāto iemaksu un iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksājumu apjomu 2002.gada ietekmeja:

1. Darba samaksas apjoma palielināšanas sabiedriskajā sektorā, t.sk. veselības aprūpes un izglītības sistēmā strādājošajiem;
2. Minimālās darba algas likmes palielināšana no 2001.gada 1.jūlija;
3. Nemainīgais valsts reģistrēto bezdarbnieku skaits – 7,7% no valsts ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, salīdzinot datus 2002.gada beigās ar datiem gada sākumā;
4. Izmaiņas Darba likuma normas, kas stājas spēkā ar 2002.gada 1.jūniju.

Sakarā ar ekonomisko situāciju un pieaugošajiem izdevumiem medicīniskajai aprūpei un izglītībai, ir pieaugusi iedzīvotāju interese un informētība par iespējam daļu samaksāto nodokļa saņemšanu atpakaļ, iesniedzot gada nodokļa deklarāciju un pamatotas kompensējamo izdevumu maksājumu kvītis. Valsts ienemumu dienests 2002. gada ir atmaksājis nodokli Ls 3,32 milj. apjoma, kas ir par 1,05 milj. jeb 46,3% vairāk nekā 2001. gada.

NODOKLU ADMINISTRACIJA

Nodokļu administresšanas vadības efektivitātes paaugstināšana

Uzlabota funkcionāla un metodiska saikne sadarbībai ar VID teritorialajam iestādem nodokļu likumu vienveidīgas piemērošanas nodrošināšanai, kā arī nodokļu maksātāju apkalpošanas pilnveidošanai.

- Izstrādāti, apstiprināti un sakāra ar grozījumiem normatīvajos aktos papildināti un pilnveidoti nodokļu apreķināšanas un maksāšanas metodiskie norādījumi – **40**.
- Izstrādāti **75** priekšlikumi un sniegti **254** atzinumi par nodokļu likumiem un citiem valsts ekonomiskos procesus regulējošiem normatīvajiem aktiem.
- Sniegta **1882** rakstiskas atbildes uz nodokļu maksātāju interesejošiem jautājumiem.
- Sniegta **226** rekomendācijas un skaidrojumi VID teritorialajam iestādem nodokļu apreķināšanas un maksāšanas kārtības jautājumos.
- Organizēti **68** semināri VID teritorialajam iestādem un **36** semināri nodokļu maksātājiem.
- Veikti **75** citi izglītojošie pasākumi par nodokļu aplikšanas jautājumiem prese, radio un televīzija.
- Attīstīta sadarbība un organizētas tikšanās ar citām valsts institūcijām (**172**).
- Veikti nodokļu maksātāju konsultēšanas, izglītošanas un informēšanas pasākumi VID teritorialajās iestādēs:
 - sniegta **298 018** konsultācijas;
 - organizēti **1357** izglītošanas pasākumi (semināri, diskusijas, lekcijas u.c. pasākumi);
 - veikti **1915** informēšanas pasākumi (publikācijas prese, uzstāšanās radio un televīzija, tikšanās ar skolu un studējošo jaunatni un nevalstiskajām organizācijām u.c.).
- Veikti **25** papildinājumi vai grozījumi “Nodokļu uzskaites rokasgrāmata”.
- Izstrādāti, papildināti un pilnveidoti **25** metodiskie norādījumi nodokļu kontroles jomā.
- Izskatītas **83** nodokļu maksātāju sūdzības par VID amatpersonu rīcību (t.sk. **59** veicot pievienotas vērtības nodokļa parmaksu pamatotības pārbaudes).

NODOKLU ADMINISTRACIJA

Nodoklu kontrole

Lai kontroletu, atklātu un savlaicīgi novērstu izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, kā arī lai radītu informācijas bāzi turpmākam kontroles darbam ar nodokļu maksātāju, ir aktivizēts **nodokļu administrācijas darbs kontroles joma**, ņemot vērā paaugstināto riska zonas uzņēmējdarbību.

Nodokļu kontroles darba ietvaros VID regulāri organizē un pastāvīgi pilnveido nodokļu kontroli. Šobrīd VID veic:

1. Parskatu/deklarāciju ticamības pārbaudes, kas tiek veiktas PVN deklarācijām, uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācijām, ziņojumiem par valsts sociālās apdrošināšanas obligātajam iemaksam no darba ņēmēju darba ienākumiem un iedzīvotāju ienākuma nodokli, lai pēc iespējas operatīvāk noteiktu tos nodokļu maksātājus, kuriem jāpieverš pastiprināta uzmanība uzreiz pēc parskatu/deklarāciju saņemšanas VID teritoriālās iestādes. 2002.gada PVN deklarāciju ticamības pārbaudes veiktas 38% no ar PVN apliekamo personu skaita;

2. PVN parmaksu atmaksu pārbaudes, kuras tiek pārbaudīta PVN deklarācijas uzrādīto nodokļa parmaksas pamatotība un likumība. 2002.gada VID teritoriālās iestādes saņēmušas 32 810 pieprasījumus PVN parmaksu atmaksai no 7 830 ar PVN apliekamajām personām;

3. Tematiskas pārbaudes, kuru mērķis ir ne tikai konstatēt konkrētu parkāpumu pārbaudes veikšanas brīdī, bet arī iegūt papildus informāciju, uzkrāt to un salīdzināt ar VID rīcībā esošo informāciju, lai izvērtētu, vai nodokļu maksātājs uzrāda patiesos darbības apjomus. 2002.gada veiktas 20 676 tematiskas pārbaudes 13 817 nodokļu maksātājiem (11% no NMR reģistrēto juridisko personu skaita). Tematisko pārbažu rezultativitāte bija 53%;

4. Nodokļu auditi. VID teritoriālās iestādes 2002.gada veikušas 1 721 nodokļu auditu. No tiem rezultatīvi bijuši 1 474 auditi jeb 86%. Nodokļu auditu rezultāta papildus apreķināts Ls 108,7 milj., kas ir divas reizes vairāk nekā 2001.gada. Viena rezultatīva nodokļu audita videji apreķināts Ls 73,7 tūkst., kas ir 3,5 reizes vairāk nekā 2001.gada (Ls 21,1 tūkst.).

5. Citus kontroles pasākumus (akcīzes nodokļa atmaksu pārbaudes, iedzīvotāju ienākuma nodokļa atmaksu pārbaudes, fizisko personu apliekamo ienākumu noteikšana uz apreķinu pamata saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumiem Nr.331, pretpārbaudes, saimnieciskās darbības novērošanas, nodokļu maksātāju apsekošanas).

NODOKLU ADMINISTRACIJA

Nodoklu administrešanas modernizācija

Paraleli nodokļu administrešanas pamatprocesam un tā attīstībai turpinās nodokļu administrešanas modernizācijas process atbilstošas kapacitātes sasniegšanai saskaņā ar Eiropas Savienības prasībām nodokļu administrešana, lai VID spētu īstenot valsts nodokļu politiku, nodrošinot nodokļu ienemumu pareizu iekasešanu ar iespējami zemākam izmaksam, un, uzlabojot sniegto pakalpojumu kvalitāti, pildīt savas funkcijas tā, lai tiktu attaisnota sabiedrības uzticība administrešanas godīgumam, kompetencei un taisnīgumam.

2002.gada ir uzsakta Phare 2001.gada Nacionālās programmas projekta "Nodokļu un muitas administrāciju institucionāla stiprināšana" īstenošana. Projekts ietver 3 komponentes, savstarpēji integrējot kā nodokļu, tā arī muitas administrešanas uzlabošanas pasākumus:

1. nodokļu iekasešanas un kontroles administratīvās un operatīvās kapacitātes paaugstināšana, īpašu vērību pievēršot netiešo nodokļu administrešanas uzlabošanai;
2. ES prasībām atbilstošas nodokļu administrešanas IT sistēmas attīstīšana, nodrošinot to savietojamību ar ES informatīvajām sistēmām;
3. nodokļu maksātāju un muitas klientu atbalsta sistēmas pilnveidošana.

2002.gada septembrī ir uzsakta Phare 2001.gada projekta "Nodokļu un muitas administrāciju institucionāla stiprināšana" Twinning līguma "Nodokļu maksātāju un muitas klientu atbalsta sistēmas pilnveidošana" īstenošana, kuras ietvaros paredzēts:

- izstrādāt VID iekšējās un ārējās komunikācijas stratēģiju un plānu tās realizācijai;
- izstrādāt informatīvos materiālus nodokļu maksātājiem un muitas klientiem par nodokļu aplikšanas un muitas jautājumiem;
- nodrošināt vienotu nodokļu informatīvo aktu piemērošanu, izmantojot elektroniskos saziņas līdzekļus (Internet);
- izveidot centralizētu talrunu līniju nodokļu maksātāju informēšanai.

Twinning sadarbības partneris šī projekta īstenošanai ir Dānijas muitas un nodokļu administrācija.

2002.gada ir uzsākts darbs arī pie pārējo minēto projekta komponentu realizācijas uzsākšanas – darba uzdevumu, tehnisko specifikāciju izstrāde - kuru reāla ieviešana tiks veikta 2003.-2004.gada.

NODOKLU ADMINISTRACIJA

2002.gada tika uzsakts aktīvs darbs, lai nodrošinātu VID nodokļu informācijas sistēmu atbilstību ES tiesību aktu prasībām un to savietojamību ar ES sistēmām, tika apzināti veicamie uzdevumi, kā arī izstrādāta Programma Latvijas pievienotās vērtības nodokļa informācijas sistēmas integrēšanai ES sistēmā. Tas uzdevums ir ES prasībām atbilstošas PVN informācijas apmaiņas sistēmas VIES izstrāde līdz 2004.gada 30.aprīlim, nodrošinot Latvijas uzņemto saistību izpildi integrācijas procesā ES.

Nodrošinātas sekmīgas sarunas Eiropas komisijas Nodokļu un muitas ģenerāldirektorāta pārbaudes vizītes laikā no 27. – 29.maijam, kā rezultātā tika sīgtā sarunu sadaļa “Nodokļu politika”.

Eiropas Komisijas 2002.gada Progresā ziņojuma sadaļa “Nodokļu politika” **atzinīgi novērtē** Latvijas progresu administratīvās kapacitātes attīstībā, atzīmējot kā pozitīvus šādus sasniegumus:

- VID nodokļu administrēšanas stratēģijas izstrādāšanu un apstiprināšanu;
- VID reģionālo iestāžu izveidošanu;
- klientu apkalpošanas zāļu izveidošanu;
- pievienotās vērtības nodokļu auditu rezultātīvētātes pieaugumu;
- Datu noliktāvu analīzes sistēmas izveidošanu kontroles vajadzībām.

Tomēr, tājā pašā laikā kā neatliekāma turpmākā rīcība uzsvērtā informācijas tehnoloģiju savietojamības ar ES sistēmām nodrošināšana, VIES izveidošana, Centrālās informācijas apmaiņas daļas pātrinātā attīstība.

MUITAS ADMINISTRACIJA

Muitas darbības rezultāti kontroles joma

2002.gada VID Galvenas muitas parvaldes (GMP) Tarifu daļa pēc muitas iestāžu pieprasījuma izsniedza 706 atzinumus par precu atbilstību Latvijas kombinētas nomenklāturās kodam. Tai skaitā tika izsniegti 355 atzinumi attiecībā uz naftas produktiem un 73 attiecībā uz alkoholiskiem dzērieniem. Tika veiktas 153 precu izcelsmi apliecinājošu dokumentu pārbaude eksportējošās valsts muitas iestādes.

VID GMP MNPND 2002.gada sadarbība ar citu valstu sadarbības partneriem piedalījās piecas starptautiskas operācijas, kopa ar citu tiesībsargājošo institūciju pārstāvjiem veica septiņas operācijas, kuru rezultātā konfiscēti 92,16 grami, 80505 tabletes un 2004 ampulas narkotisko, psihotropo vielu un prekursoru.

VID reģionālo iestāžu muitas darbinieki 13 gadījumos veica narkotisko, psihotropo vielu un prekursoru aizturešanu, personām šķersojot Latvijas Republikas muitas robežu.

Valsts iekšzeme (muitas noliktavas, pārbaudes uzņēmumos, dažādās teritorijās, uz valsts autoceliem u.c.) VID GMP MNPND sadarbība ar citām VID strukturvienībām un citām tiesībsargājošām iestādēm 2002.gada veica 237 pārbaudes, tai skaitā – 233, veicot uz kravu un personu kontroli, un cetras, veicot uz kravu un muitas amatpersonu pārbaudi. Šo pārbaūžu rezultātā ir sastādīti 5 administratīvo parkāpumu protokoli. 7 gadījumos protokolu sastādīšana par muitas noteikumu parkāpumiem deleģēta VID reģionālo iestāžu MNPND, 4 gadījumos – materiāli pārsūtīti VID Kontrabandas apkarošanas centram (tagad – Muitas kriminālparvalde) un VID Finanšu policijas parvaldei nepieciešamo procesuālo darbību veikšanai.

2002.gada uz valsts robežas veikti 153 kontroles pasākumi, no kuriem 151, veicot uz kravu un personu kontroli, divi, veicot uz kravu un muitas amatpersonu pārbaudi. Rezultātā sastādīti 5 administratīvo parkāpumu protokoli, kas novirzīti VID reģionālo iestāžu MNPND izskatīšanai, 2 gadījumos materiāli pārsūtīti VID Kontrabandas apkarošanas centram un Finanšu policijas parvaldei nepieciešamo procesuālo darbību veikšanai.

Pecmuitošanas pārbaudes

2002.gada veiktas 174 pecmuitošanas pārbaudes, tai skaitā:

- 105 planotas pārbaudes,
- 69 neplanotas pārbaudes.

Veikto pārbaūžu rezultātā 2002.gada aprekināts muitas parāds un soda nauda 1,62 milj latu apmērā.

MUITAS ADMINISTRACIJA

Transporta līdzekļu un kravu (precu) kontrole

2002.gada VID regionālo iestāžu Muitas parvaldes veikta 439 561 transporta līdzekļu pārbaude un sastādīti 1102 administratīvo parkāpumu protokoli, kā rezultātā apreķināti nodokļi un naudas sodi 915 tūkst. latu apmērā.

2002.gada Latvijas muitas darbinieku veikto kontroles pasākumu rezultātā tika sastādīti 468 administratīvo parkāpumu protokoli par muitas noteikumu parkāpumiem veicot darbības ar akcīzes un partikas precēm. Izskatot administratīvo parkāpumu protokolus par muitas noteikumu parkāpumiem:

- saistība ar alkoholu, aiztureti 214 655 litri alkohola, uzlikti naudas sodi 3592 latu apmērā, papildus apreķināti nodokļi 1169 latu apmērā, 128 gadījumos piemērota preces konfiskācija, 1 gadījuma ierosināta krimināllietā;
- saistība ar cigaretiem, aiztureti 11,9 miljoni gabali cigarešu, uzlikti naudas sodi 4140 latu apmērā, papildus apreķināti nodokļi 425 latu apmērā, 69 gadījumos piemērota preces konfiskācija;
- saistība ar degvielu, aizturetas 890 tonnas un 866 931 litri degvielas, uzlikti naudas sodi 10 tūkst. latu apmērā, 22 gadījumos piemērota preces konfiskācija;
- saistība ar partikas precēm, aizturetas 9396 tonnas partikas precu, uzlikti naudas sodi 22 tūkst. latu apmērā, papildus apreķināti nodokļi 125 tūkst. latu apmērā, 59 gadījumos piemērota preces konfiskācija;
- saistība ar cukuru, aizturetas 168 tonnas cukura, uzlikti naudas sodi 1050 latu apmērā, papildus 13 gadījumos piemērota preces konfiskācija;
- saistība ar galu, aizturetas 5703 tonnas galas, uzlikti naudas sodi 5970 latu apmērā, 7 gadījumos piemērota preces konfiskācija.

Pakalpojumu kvalitātes pilnveidošanas pasākumi

2002.gada ir izveidota moderna muitas klientu apkalpošanas zāle VID Rīgas muitas reģionālās iestādes MKP 0233 CSDD telpās Rīgā, Bauskas ielā 86.

2002.gada tika paplašinātas iespējas Latvijas muitas iestādes veikt precu deklarēšanu elektroniski. 83 muitas iestādes preces var deklarēt elektroniski, izmantojot pieslēgumu publiskajam interneta tīklam, un 119 muitas iestādes, izmantojot pieslēgumu Valsts nozīmes datu parrāides tīklam.

2002.gada 1.augusta pabeigta ASYCUDA sistēmas ieviešana muitas dienestā.

Nodota ekspluatācija programmatura pa dzelzceļu parvietoto kravu kustības kontroles sistēmas pilnveidošanai.

TIESAS UN APELACIJAS

Apelacija. Lemumu parsudzība

VID Lemumu parsudzešanas daļa 2002.gada izskatīja 506 nodokļu maksātāju sūdzības. Izskatīšanas rezultāta tika sagatavoti lēmumu projekti, saskaņā ar kuriem VID teritoriālo iestāžu direktoru pieņemtie lēmumi 202 gadījumos atstāti spēkā, 53 gadījumos – atcelti, 60 gadījumos – atcelti daļā, 62 gadījumos – atstāti spēkā, samazinot soda naudu atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 33.1.pantam, 15 gadījumos – atcelti daļā, vienlaikus samazinot arī soda naudu, 64 gadījumos – atstāti spēkā, noraidot nodokļu maksātāju lūgumu samazināt soda naudu atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 33.1.pantam, 14 gadījumos – atcelti daļā, vienlaikus noraidot nodokļu maksātāju lūgumu samazināt soda naudu atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 33.1.pantam, 23 gadījumos – atcelti, nosakot nodokļu maksātajam lielākus pēc parbaudes papildu nomaksai budžeta noteiktos maksājumus, 2 gadījumos – uzdots VID teritoriālajai iestādei veikt auditu, 2 gadījumos – atstāti bez izskatīšanas, 3 gadījumos – atcelts, nosakot nodokļu maksātajam lielākus pēc parbaudes papildu nomaksai budžeta noteiktos maksājumus, kā arī noraidot nodokļu maksātāju lūgumu samazināt soda naudu atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 33.1.pantam, 1 gadījumā – atcelts, nosakot nodokļu maksātajam lielākus pēc parbaudes papildu nomaksai budžeta noteiktos maksājumus, vienlaikus samazinot soda naudu atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 33.1.pantam, 3 gadījumos – atcelts daļā, nosakot nodokļu maksātajam lielākus pēc parbaudes papildu nomaksai budžeta noteiktos maksājumus, kā arī samazinot soda naudu atbilstoši likuma “Par nodokļiem un nodevām” 33.1.pantam, 1 gadījumā – atstāts spēkā, vienlaikus nosakot nodokļu maksātajam lielākus pēc parbaudes papildu nomaksai budžeta noteiktos maksājumus, un 1 gadījumā – uzdots VID teritoriālajai iestādei izskatīt nodokļu maksātāja sūdzību un pieņemt lēmumu.

VID Lemumu parsudzešana daļā 2002.gada sagatavoja 172 lēmumu projektu, saskaņā ar kuriem VID teritoriālo iestāžu direktoru lēmumi tika atcelti pilnībā vai arī daļā (VID Latgales reģionālā iestāde – 23, Liepājas nodala – 14, VID LNMP – 6, VID Rezeknes rajona nodala – 1, VID Rīgas muitas reģionālā iestāde – 13, VID Rīgas reģionālā iestāde – 39, VID Saldus rajona nodala – 6, VID Talsu rajona nodala – 4, VID Ventspils nodala – 1, VID Vidzemes reģionālā iestāde – 26, VID Zemgales reģionālā iestāde – 36, VID Galvenās muitas parvaldes – 3). Viens no galvenajiem VID teritoriālo iestāžu direktoru pieņemto lēmumu atcelšanas iemesliem ir kļūdaini piemērotas normatīvo aktu normas (121 gadījumi), t.i., vai nu parbaudes materiālos nav pietiekošu dokumentāru pierādījumu attiecīgajam faktam, lai noteiktu papildu maksājumus budžeta un tāpēc nav piemērojama konkrēta normatīva akta norma, vai nu lietas apstākļi neatbilst parbaudes materiālos norādītajiem faktiem un tāpēc nav piemērojama tajos norādīta arī konkrēta normatīva akta norma. Savukārt 51 gadījumos nodokļu maksātājs, pamatojoties uz likuma “Par nodokļiem un nodevām” 38.pantu, iesniedza papildu pierādījumus, kuri apstiprināja viņa sūdzība minētos papildu nomaksai budžeta noteikto maksājumu atcelšanas argumentus.

TIESAS UN APELACIJAS

VID Lemumu parsudzešanas daļa 2002.gada sanema nodokļu maksātāju sudzības par VID teritoriālo iestāžu direktoru pieņemtajiem lēmumiem, ar kuriem tiem papildu nomaksai budžeta tika noteikti Ls 31 319 473,07, samazināti zaudējumi par Ls 1 135 482,36, uzņēmumu ienākuma nodoklis samazināts par Ls 3042,8 un PVN samazināts par 4535,33. Nodokļu maksātāji parsudzēja papildu nomaksai budžeta noteiktos maksājumus Ls 30 394 520,81 vertībā (97,05 %), kā arī apstrīdēja zaudējumu samazinājumu par Ls 333 894,78 vertībā (29,41 %).

Izvertejot lietas materiālus, tika sagatavoti lēmumu projekti, saskaņā ar kuriem tika atcelti VID teritoriālo iestāžu direktoru pieņemtās lēmumos noteiktie maksājumi Ls 6454 965,17 vertībā (21,24 % no nodokļu maksātāju parsudzetas summas). Savukārt papildu nomaksai budžeta tika noteikti Ls 3 677 801,58 (12,1 % no nodokļu maksātāju parsudzetas summas). VID ģenerāldirektors izskatīja 162 nodokļu maksātāju lūgumus samazināt pēc pārbaudes papildu nomaksai budžeta noteikto soda naudu un pieņēma lēmumus samazināt pēc pārbaudes papildu nomaksai budžeta noteiktos maksājumus atbilstoši likuma "Par nodokļiem nodevam" 33.1.pantam 81.gadījumos, t.i., par Ls 343 605,8, bet 81.gadījumos nodokļu maksātāju lūgums samazināt pēc pārbaudes papildu nomaksai budžeta noteikto soda naudu tika noraidīts.

Visvairāk parsudzetais (gandrīz katrā parsudzībā minētais) pēc pārbaudes papildu nomaksai budžeta noteiktais nodoklis ir pievienotas vertības nodoklis (parsudzeta šī nodokļa summa sastāda 45,37 % no visu parsudzeto nodokļu summas). Pārsvāra uzņēmumiem papildu nomaksai budžeta PVN tiek noteikts, ja pārbaude tiek konstatēta, ka to darījumu partneri VID neiesniedz atskaites, dibināti uz personu nozaudētajiem pašiem, vai arī tie noliedz darījumus ar attiecīgo uzņēmumu. Konkrētajā gadījumā ir būtiski dokumentāri pierādījumi, ka faktiski uzņēmuma darījumu partneris ar saimniecisko darbību nenodarbojas vai tam nav materiāli tehniskas bāzes šādas darbības veikšanai, vai arī citi dokumentāri pierādījumi, kas liecinātu par attiecīgā darījuma fakta neesamību. Ja VID teritoriālajai iestādei ir šie dokumentārie pierādījumi un pārbaudes materiālos, aprakstot konstatēto parkāpumu, norādīta konkrēta normatīva akta norma, kuru nodokļu maksātājs ir parkāpis, tad papildu nomaksai budžeta noteiktie maksājumi tiek atstāti spēkā (atstāts spēkā nodokļu maksātāju parsudzetais PVN Ls 11 031 551,41 vertībā jeb 80 %). Visbiežāk PVN uzrēķini un parsudzība ir saistīta ar PVN atmaksu no valsts budžeta.

VID Lemumu parsudzešanas daļa, izvertejot tas rīcībā esošo informāciju, konkrēta nodokļu maksātāja pārbaudes materiālus, kā arī attiecīgās VID teritoriālās iestādes direktora lēmuma minēto, 31.gadījuma konstatēja, ka papildu nomaksai budžeta bija nosakāmi lielāki maksājumi.

Analīzējot VID teritoriālo iestāžu direktoru lēmumos un pārbaudes materiālos minēto, jāatzīmē, ka nodokļu maksātājiem papildu nomaksai budžeta noteiktie maksājumi vispildīgāk ar dokumentāriem pierādījumiem ir pamatoti VID Vidzemes un Latgales reģionālajam iestādem.

TIESAS UN APELACIJAS

Tiesvedība

2002.gada no 559 tiesas sedem VID nelabvelīgs tiesas nolēmums ir bijis 108 tiesas sedes, nelabvelīgs daļa – 16. Jaatzīme, ka šie radījumi ir kopuma par visām tiesu instancēm, un ņemot vērā to, ka viena lieta dažādās tiesu instancēs gads arī preteji nolēmumi, būtība nesniedz objektīvi raksturojošu situācijas vērtējumu. Gan VID, gan arī nodokļu maksātāji izmanto tiesības iesniegt apelācijas vai kasācijas sūdzības un prognozēt galīgo rezultātu nav iespējams.

LR Augstākās tiesas Senāta ir izskatīta 31 lieta par papildus nomaksai noteiktajiem maksājumiem, no kurām 11 lietās ir atgrieztas apelācijas instancēs tiesām atkārtotai izskatīšanai, 1 nosūtīta izskatīšanai paplašinātā Senāta sastāvā un 19 lietās ir izskatītas un tiesvedība pabeigta.

Tieši lietās, kurās ir pabeigta tiesvedība (t.i., tiesas nolēmumi vairs nav pārsūdzami), musuprāt, ir VID darbību objektīvi raksturojošs radījums.

Un proti, no minētajām 19 pabeigtajām lietām Augstākās tiesas Senāta tikai 2 lietās VID bija nelabvelīgs rezultāts un 2 lietās – daļēji nelabvelīgs, apelācijas instancēs tiesās no 13 pabeigtajām lietām visas lietās rezultāts ir bijis labvelīgs VID, savukārt, no 27 pabeigtajām lietām pirmās instancēs tiesās 25 lietās iznākums bija labvelīgs VID.

Šo tiesvedību rezultāta nodokļu maksātājiem papildus budžeta ir jānomaksa 3 milj. latu.”

Tiesvedību kategorijas ir ļoti dažādas – nodokļu parādu piedziņas lietas, administratīvo parkāpumu lietas, disciplinārlietas, krimināllietas, audita un pecimporta parbaūžu rezultāta apstrīnāto nodokļu maksājumu lietas, u.c., un šajās tiesu procesos VID intereses parstāv ka VID centrālā aparātā, tā arī VID reģionālā iestāžu ierēdņi, atkarībā no tā, kurās amatpersonas rīcībā vai lēmums tiek pārsūdzēta tiesa.

LICENCEŠANA, UZNEMEJDARBIBAS VIDES SAKARTOŠANA

Licencešana

2002.gada Valsts ienemumu dienests ir izsniedzis 9498 specialas atļaujas (licences), atļaujas un izziņas darbībai ar akcīzes precēm.

2002.gada 1.marta, kad stājas spēkā Ministru kabineta 2002.gada 19.februāra noteikumi Nr.63 "Alus aprītes un uzraudzības kārtība", tika uzsākta Izziņu uzņēmējdarbībai ar alu izsniegšana,

VID Nodokļu informācijas sistēma sākot ar 2002.gada 19.februāri ir iekļauta Satversmes aizsardzības biroja izveidota un uzturēta fiktīvo uzņēmumu datu bāze. Līdz ar to pirms licences izsniegšanas iespējams pārbaudīt, vai uzņēmumam nav piešķirta kāda no fiktīva uzņēmuma pazīme.

Informācija par izsniegtajām licencēm tiek ievadīta Nodokļu informācijas sistēmā, kas ir pieejama visām VID struktūrvienībām, kas veic degvielas aprītes un nodokļu iekasēšanas uzraudzību. Lai nodrošinātu operatīvu informācijas pieejamību citam uzraudzības iestādem, kā arī uzņēmumiem, iepriekšminētā informācija ir ievietota arī VID publiskojamajā datu bāzē internetā.

Paraleli licencešanas darbam tiek organizēta un nodrošināta akcīzes precu noliktavu tūrešanas atļauju izsniegšana (uz 2002.gada 31.decembri izsniegtas 90 akcīzes precu noliktavas tūrešanas atļaujas, 21 anuleta), ražotņu reģistrācijas apliecību izsniegšana (uz 2002.gada 31.decembri izsniegtas 27 akcīzes precu ražotņu reģistrācijas apliecības, 1 anuleta), alkohola denaturēšanas un denaturēta alkohola iegādes atļauju izsniegšana (uz 2002.gada 31.decembri izsniegtas 19 atļaujas), kā arī nodrošinājuma apliecību izsniegšana (2002.gada laikā izsniegtas 114 nodrošinājuma apliecības).

Informācijas koordinācija un analīze

2002.gada laikā veikti būtiski uzlabojumi un papildinājumi esošo akcīzes precu aprītes datu bāzu programmnodrošinājuma, īpašu uzmanību pievēršot informācijas konfidencialitātes ieviešanai un uzņēmēju deklarēto datu savstarpējai salīdzināšanai, lai nodrošinātu operatīvu informācijas pieprasījumu sagatavošanu uzraudzības pasākumu veikšanai.

Butiskākie pilnveidojumi 2002.gada laikā veikti naftas produktu aprītes datu bāzes ietvaros, izveidojot naftas produktu (degvielas) aprītes bilanci, t.i. – informāciju iespējams apkopot par dažādiem laika periodiem (sākot ar vienu kalendārā mēnesi) gan par naftas produktu kopejo bilanci valstī, gan savstarpēji salīdzinot dažādu uzņēmēju deklarētos datus uzņēmumu griezumā.

Pilnīgi jauns programmnodrošinājums 2002.gada laikā tika izstrādāts, izveidojot alus aprītes datu bāzi, nodrošinot uzņēmēju deklarēto datu korektas un operatīvas apstrādes iespējas, savlaicīgu un kvalitatīvu kopsavilkuma radītāju iegūvi.

LICENCEŠANA, UZNEMEJDARBĪBAS VIDES SAKARTOŠANA

Lai nodrošinātu precīzu akcīzes nodokļa ienemumu prognozešanu, veicinātu nelegāla tirgus apjomu mazināšanu un godīgu konkurenci legālo uzņēmēju vidū, VID Akcīzes precu parvalde nodrošina regulāru ikmēneša ekonomiski-analitisko pārskatu par akcīzes precu apriti sagatavošanu, kā būtiskāko akcentējot akcīzes nodokļa ienemumus ietekmējošos faktoros.

2002.gada īpaša uzmanība tika pievērsta dažāda rakstura informācijas apmaiņai starp VID struktūrvienībām, lai mazinātu iespēju izvairīties no nodokļu nomaksas, kā arī nodrošinātu operatīvu un efektīvu rīcību normatīvo aktu prasību parkāpumu gadījumos.

Nodrošinot normatīvajos aktos noteikto par informācijas pieejamību, VID Akcīzes precu parvalde 2002.gada regulāri sniedza informāciju masu saziņas līdzekļiem par akcīzes precu aprites tendencēm. Tapat, nodrošinot VID noslēgtos sadarbības līgumus ar sabiedriskajām organizācijām, katru mēnesi tika sniegta informācija Latvijas Tirgotāju asociācijai un Latvijas Degvielas tirgotāju asociācijai, kā arī citiem interesentiem, ievērojot likuma "Par nodokļiem un nodevām" 22.pantā noteikto par informācijas konfidencialitāti.

Akcīzes precu aprites uzraudzība

2002.gada VID Akcīzes precu parvaldes amatpersonas ir veikušas 791 parbaudi akcīzes precu aprites joma licencētajos uzņēmumos. Normatīvo aktu prasību parkāpumi konstatēti 235 parbaudes. VID Akcīzes precu parvalde ir izskatījusi un pieņēmusi lēmumus 570 lietās saistībā ar akcīzes precu aprites noteikumu parkāpumiem (tāja skaita arī lietas, ko VID Akcīzes precu parvaldei izskatīšanai iesniegušas citas institūcijas – VID Finanšu policijas parvalde, Kontrabandas apkarošanas centrs, Valsts policija).

Analīzējot naftas produktu aprīte konstatētos parkāpumus var secināt, ka tie pārsvara ir saistīti ar uzskaites kartības un elektronisko kases sistēmu lietošanas noteikumu neievērošanu. Parkāpumu skaits salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir samazinājies, kas izskaidrojams ar to, ka uzņēmumu skaits, kas nodarbojas ar degvielas tirdzniecību, samazinās un uzņēmumi konstatētos parkāpumus novērš un cenšas vairs neatkārtot. Līdz ar to gadu no gada samazinās arī konfiscētas degvielas apjomi.

Atsevišķas parbaudes ir apstiprinājušas, ka degvielas uzpildes stacijas tiek realizēta degviela, kas pēc dažiem normatīvajiem parametriem neatbilst deklarētajam degvielas veidam. Lai arī ar 2002.gada 1.janvāri daļēji spēkā stājušies 2000.gada 26.septembra pieņemtie Ministru kabineta noteikumi Nr.332 "Par benzīna un dīzeldegvielas atbilstības novērtēšanu", nav pieaudzis to gadījumu skaits, kad, pēc laboratorijas pētījumiem, būtu konstatēti neatbilstošas kvalitātes degvielas tirdzniecības fakts. 2002.gada VID Akcīzes precu parvaldes amatpersonas veiktās parbaudes kopumā degvielas kvalitātes parbaudei ir iznēmušas paraugus 60 gadījumos, neatbilstība konstatēta 7 gadījumos.

LICENCEŠANA, UZNEMEJDARBĪBAS VIDES SAKARTOŠANA

Alkoholisko dzērienu aprīte konstatētie parkāpumi galvenokārt saistīti ar normatīvajam prasībām neatbilstoša alkohola tirdzniecību licencētās vietās. Par vienu no lielākajām problēmām alkoholisko dzērienu aprīte var uzskatīt alkoholisko dzērienu kvalitāti uzņēmumos, kur tirgo alkoholiskos dzērienus patērišanai uz vietās (izlejama veidā). Tāpēc liela uzmanība alkohola uzraudzības jomā tiek pievērsta šādiem uzņēmumiem. Dokumentu uzskaites kārtības parkāpumu skaits alkohola aprītes jomā salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir samazinājies, tomēr alus un tabakas izstrādājumu aprīte šie parkāpumi ienem nozīmīgu vietu.

Alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu marķēšana un apreķināta akcīzes nodokļa administrēšana

Kopumā 2002.gadā veiktas 195 pārbaudes un apsekošanas akcīzes precu noliktavas (alkoholisko dzērienu ražošanas uzņēmumos un noliktavas; spirta ražošanas uzņēmumos un noliktavas; tabakas izstrādājumu ražošanas uzņēmumos un noliktavas; alus darītavas un noliktavas), akcīzes precu ražotnes (bezalkoholisko dzērienu ražotnes; kafijas ražotnes), akcīzes precu noliktavas, kuras paredzētas nodarboties ar denaturēta alkohola ražošanu, muitas noliktavas, kuras paredzētas ievest, uzglabāt un parkraut dažādas akcīzes preces, uzņēmējdarbības, kas veic kugu apgādi ar akcīzes precēm.

VID Akcīzes precu pārvaldes speciālisti nodrošinājuši pastāvīgu akcīzes precu noliktavu uzraudzību ne tikai fizisku pārbaūžu veidā, bet arī dokumentāra forma (pārbaudot nodrošinājumu izmantošana akcīzes nodokļa marķu saņemšanai; pārbaudot faktiski nomaksātas akcīzes nodokļa summas; pieprasot un pārbaudot pārskatus par nodrošinājumu izmantošanu; pārbaudot nodrošinājumu izmantošanu atliktajos maksājumos, parvietojot akcīzes preces no akcīzes precu noliktavas vai arī uz to (izmantojot nodrošinājuma pārskatus, ka arī pieprasot muitas kravas deklarācijas un stingras uzskaites precu pavadzīmreķinus), ka arī veicot uzraudzību par alkohola denaturēšanu un denaturēta alkohola izmantošanu atbilstoši izsniegtajam atļaujam un iesniegtajiem pārskatiem).

2002.gadā veikti šādi pasākumi saistībā ar alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu akcīzes nodokļa marķu aprītes un akcīzes nodokļa administrēšanas uzlabošanu:

1. Izveidota un uzturēta izsniegto akcīzes nodokļa marķu, stingras uzskaites precu pavadzīmju-reķinu un iekasēta akcīzes nodokļa datu bāze;
2. Nodrošināta testešana un uzsākta ieviešana ekspluatācijā akcīzes nodokļa marķu uzskaites programmai (MAPUS APP akcīzes precu marķēšanas IS);

LICENCEŠANA, UZNEMEJDARBĪBAS VIDES SAKARTOŠANA

3. Izstradatas un iesniegtas akcizes nodokļa marķu paterina prognozes un marķu pasūtījuma plāni Finanšu ministrijai (akcizes nodokļu marķu pasūtītājs);

4. Finanšu ministrija informēta par VID Akcizes precu parvaldes konstatētajam vai no nodokļu maksātājiem saņemtajam pretenzijām par marķu kvalitāti, kā arī sagatavoti priekšlikumi Finanšu ministrijai marķu kvalitātes uzlabošanai.

Papildus minētajiem pasākumiem testēta un uzskaita ieviesta NIS "Akcizes precu parvaldes apakšsistēmu Akcizes precu noliktavu uzskaites IS" – akcizes nodokļu nodrošinājuma apliecinājumu, akcizes precu noliktavu tūrešanas atļauju, akcizes precu ražotņu reģistrācijas apliecinājumu, denaturēšanas atļauju un atļauju denaturēt alkohola iegādei datu ievadišanai, labošanai, anulēšanai. Minēta IS tiks izmantota VID teritoriālo iestāžu un citu VID struktūrvienību darba.

Izstradata un uzskaita ieviesta programma "Eiropas Savienības prasībām atbilstošas akcizes nodokļa administrēšanas un informācijas sistēmas ieviešanai", tai skaitā arī SEED (System for exchange of excise data) un MVS (Movement verification system).

Kopumā 2002.gada noformētas un izsniegtas 6 979 gab. stingras uzskaites precu pavadzīmes-reķini par akcizes nodokļa marķam alkoholiskajiem dzērieniem; alkoholisko dzērienu importētajiem un ražotajiem izsniegtas 70 475 720 gab. akcizes nodokļa marķas (ražotajiem – 45 588 540, importētajiem – 24 887 180). Apreķinātais akcizes nodoklis alkoholiskajiem dzērieniem – Ls tukst. 40 964 (ražotajiem – Ls tukst. 30 264, importētajiem – Ls tukst. 10 700). No alkoholisko dzērienu importētajiem iekasētais akcizes nodoklis – Ls tukst. 10 280. Iznicinātas bojātas un neizmantotas akcizes nodokļa marķas – 984 301 gab.

Pienēmti, reģistrēti un apkopoti tabakas izstrādājumu ražotāju un importētāju pieteikumi tabakas izstrādājumu akcizes nodokļa marķu saņemšanai un saskaņā ar attiecīgajiem normatīvajiem aktiem izsniegtas tabakas izstrādājumu ražotājiem – 67 milj. gab. un importētajiem – 120 milj. gab.

Kontroletas, parbaudītas un salīdzinātas ar bankas izrakstiem par tabakas izstrādājumiem iekasētais akcizes nodokļa summas no importētajiem (kopeža akcizes nodokļa summa – Ls 12,65 milj.) un sastādīti iknedēļas un ikmēneša kopsavilkumi par samaksāto akcizes nodokli par tabakas izstrādājumiem.

Pienēmti, izskatīti un reģistrēti dokumenti atļauju saņemšanai uzņēmumiem, kas nodarbojas ar muitas kontrole esošo kugu, lidmašīnu un beznodokļu tirdzniecības veikalos, kā arī arvalstu vēstniecību LR apgādī, lai noreķinātos skaidra nauda par tabakas izstrādājumiem (izsniegtas 15 atļaujas).

Sagatavotas un izsniegtas 100 izziņas par nemarkēto tabakas izstrādājumu realizāciju un apkopota informācija par nemarkēto tabakas izstrādājumu sortimentu un daudzumu.

Saskaņā ar koncepciju "Par akcizes nodokļa cigarešu saņemšanu ar Eiropas Savienības prasībām" ieviestas izmaiņas tabakas izstrādājumu akcizes nodokļa marķu aprītes un uzskaites sistēmā.

KONTROLE UN IZMEKLEŠANA

Nodokļu kontroles rezultāti 2002.gada

Valsts ienemuma dienesta (VID) viens no uzdevumiem ir valsts nodokļu, nodevu un citu valsts noteikto obligāto maksājumu iekasešana, atbilstoši nodokļa maksātāja saimnieciskai darbībai un nodokļu likumu prasībām. Lai parliecinātos, ka nodokļa maksātājs ir pareizi aprekinājis, veicis savlaicīgus un precīzus valsts nodokļu, nodevu un citus valsts noteiktos maksājumus valsts budžeta, VID veic kontroles pasākumus.

VID iestādes 2002. gada ir veikušas kontroles pasākumus 84589 juridiskajam personam jeb 74% no Nodokļu maksātāju reģistra reģistrēto juridisko personu skaita, kā arī 82781 fiziskajai personai.

Pievienotas vertības nodokļa administrēšana.

2002.gada 15695 ar PVN apliekamajam personam, kuras termiņa nebija iesniegušas PVN deklarācijas, tika nosūtīti atgadinājumi un brīdinājumi, pēc kuru saņemšanas 5893 ar PVN apliekamas personas iesniegušas PVN deklarācijas, kā arī saimnieciskās darbības veikšanas vietas apsektas 6733 ar PVN apliekamas personas, kuras termiņa nebija iesniegušas PVN deklarācijas.

Atbilstoši Ministra kabineta 16.04.2002. noteikumos Nr.156 "Kartība, kādā Valsts ienemumu dienestam ir tiesības izslēgt personu no Valsts ienemumu dienesta ar pievienotas vertības nodokli apliekamo personu reģistra" paredzētajai kārtībai, 2002.gada no ar PVN apliekamo personu reģistra izslēgtas 6336 ar PVN apliekamas personas.

2002.gada VID iestādes ir veikušas PVN deklarāciju ticamības pārbaudes 18954 nodokļu maksātājiem jeb 38% no kopeja ar PVN apliekamo personu skaita. PVN deklarāciju ticamības pārbaudes veiktas 90851 PVN deklarācijai, kas ir par 77% vairāk nekā 2001.gada.

PVN deklarāciju ticamības pārbažu rezultāta nodokļu maksātājiem ir veikti šādi kontroles pasākumi:

- VID iestādes kontaktējušas ar 2819 nodokļu maksātājiem, lai noskaidrotu neskaidrības (56% no nodokļu maksātāju skaita, kuriem nepieciešams veikt kontroles pasākumus);
- nodokļu reķini vai citi dokumenti papildus pieprasīti 1209 nodokļu maksātājiem (23%);
- apsekti 917 nodokļu maksātāji saimnieciskās darbības veikšanas vietas (18%);
- veiktas 855 tematiskas pārbaudes (temas: "Gramatvedības uzskaitē" vai "Pavādzīme – reķini"), to rezultativitāte bija 46%. Par šajās pārbaudes konstatētajiem parkāpumiem piemērots administratīvais sods Ls 28,4 tūkst. apmēra.

KONTROLE UN IZMEKLEŠANA

2002.gada VID iestades ir sanemušas 32810 pieprasījumus PVN parmaksu atmaksai no 7830 ar PVN apliekamajam personam. PVN parmaksu atmaksa pieprasita Ls 196,5 milj. apmēra.

Sakara ar PVN parmaksu atmaksu pieprasījumiem ir veiktas PVN parmaksu tematiskas parbaudes vai nodokļu auditi:

- veiktas 3677 PVN parmaksu tematiskas parbaudes 2062 ar PVN apliekamajam personam, parkāpumi konstatēti 558 parbaudes jeb 15%. Šajās parbaudes papildus budžeta aprekināts PVN Ls 1,6 milj. un soda nauda Ls 1,5 milj.;
- veikti 249 nodokļu auditi, kuri bijuši rezultatīvi. Papildus aprekināts PVN Ls 20,1 milj. un soda nauda Ls 21,2 milj.

PVN parmaksas atmaksātas Ls 182,1 milj. apmēra, t.sk. Ls 122,4 milj. pēc datu ticamības parbaudēm, Ls 51,1 milj. pēc PVN parmaksu tematiskajām parbaudēm un Ls 8,6 milj. pēc nodokļu audita.

Par PVN parmaksu parbaudes konstatētajiem parkāpumiem VID iestades ir nosūtījušas materiālus VID Finanšu policijas parvaldei krimināllietas ierosināšanai par 176 ar PVN apliekamam personam, par PVN summu Ls 8,3 milj.

Tematiskas parbaudes.

2002.gada VID iestades pavisam veikušas 20676 tematiskas parbaudes (šajā skaitā nav iekļautas PVN parmaksu tematiskas parbaudes). No tam 10911 tematiskajās parbaudes konstatēti parkāpumi. Tematisko parbaudžu rezultativitāte ir 53%, kas, salīdzinot ar 2001.gadu (51%), ir nedaudz paaugstinājusies.

Tematiskas parbaudes veiktas 13817 nodokļu maksātājiem, t.sk., 12755 juridiskajam personam, kas ir 11% no NMR reģistrēto juridisko personu skaita, un 1062 fiziskajam personam.

VID iestades 2002.gada, tāpat kā 2001.gada, visvairāk tematiskajās parbaudes parbaudījušas darba devējus (13221) un mazumtirdzniecību (12355).

Mazumtirdzniecības parbaudes rezultatīvas bijušas 55% gadījumos. Šajās parbaudes visbiežāk konstatēti parkāpumi, kuri saistīti ar precu uzskaites un precu pavadzīmju aprītes kartības neievērošanu (2839 gadījumos), ienemumu neregistrēšana (961), precu derīguma termiņa neievērošana (741), kā arī dažāda rakstura parkāpumi, kas saistīti ar kases aparātu lietošanu (4959).

Par mazumtirdzniecības parbaudes konstatētajiem parkāpumiem 3768 gadījumos ir piemērots administratīvais sods Ls 360,7 tūkst. apmēra. Piemērota administratīva soda videjais apmērs bijis Ls 96.

Veiktas 5475 darbību ar akcīzes precēm parbaudes. Parkāpumi, parbaudot šo tēmu, konstatēti 960 gadījumos (rezultativitāte – 18%). Galvenokārt netiek ievēroti alkohola aprītes noteikumi (365 gadījumos) un tabakas un tabakas izstrādājumu aprītes noteikumi (307). Administratīvais sods par konstatētajiem parkāpumiem piemērots 614 gadījumos Ls 72,7 tūkst. apmēra.

KONTROLE UN IZMEKLEŠANA

Darba deveju parbaudes visbiežāk konstatēti parkapumi, kad netiek aprekināti un/vai maksāti nodokļi no darbinieku darba algām (366 gadījumos) un nav noslēgti darba līgumi (356). 416 gadījumos par darba deveju parbaudes konstatētajiem parkapumiem piemērots administratīvais sods Ls 25,9 tūkst. apmēra.

Kopumā par tematiskajās parbaudes konstatētajiem parkapumiem 6250 gadījumos piemērots administratīvais sods Ls 619,0 tūkst. apmēra.

Bridinājumi par saimnieciskās darbības apturešanu saskaņā ar MK 26.10.1999. noteikumiem Nr.363 "Kartība, kāda apturama saimnieciskā darbība, ja nav nodrošināta ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu pareiza un pilnīga uzskaitē" izteikti 1963 gadījumos. Bridinājumi par saimnieciskās darbības apturešanu ir izteikti 18% gadījumos, kad tematiskajās parbaudes konstatēti parkapumi. Pārsvāra (76%) tie ir izteikti par parkapumiem mazumtirdzniecības parbaudes. Saskaņā ar šiem noteikumiem saimnieciskā darbība speciālās parbaudes veikšanai apturēta 41 gadījumā.

Nodokļu audits

2002.gada VID iestādes nodokļu auditori aprekinājušas Ls 108,7 milj. Auditori aprekinātas summas attiecība pret VID administrēto nodokļu ienemumiem budžeta 2002.gada ir 6,5% (2001.gada – 4%; 2000.gada – 6,2%).

Nodokļu maksātājiem, kuri veic darījumus ar kokmateriāliem, veikti 267 nodokļu auditori, kuros aprekināti Ls 24,1 milj., kas ir 23% no aprekinātas summas (2001.gada – 530 auditori Ls 16 milj. jeb 31%), savukārt nodokļu maksātājiem, kuri veic darījumus ar naftu un naftas produktiem, veikts 21 nodokļu audits, kuros aprekināts Ls 21,5 milj., kas ir 20% no aprekinātas summas (2001.gada – 32 auditori Ls 1,8 milj. jeb 4%).

Izvertejot nodokļu veidus, kuros papildus veikti apreķini vislielākais īpatsvars ir pievienotās vērtības nodoklim – Ls 49,5 milj., kas ir 46% no kopejas nodokļu auditori aprekinātas summas (Ls 108,7 milj.). Nodokļu auditori papildus apreķināts uzņēmumu ienākuma nodoklis Ls 2,3 milj. apmēra, kas ir 2% no kopejas nodokļu auditori aprekinātas summas. Vislielākais īpatsvars (49%) kopeja papildus apreķinātā summa ir soda naudai saskaņā ar likuma "Par nodokļiem un nodevām" 32.pantā – par deklarācijas vai nodokļu apreķinos samazināto nodokļu summu.

No pavisam VID iestāžu 2002.gada veikto nodokļu auditori skaita (1784) rezultātīvi ir bijuši 1535 nodokļu auditori. Rezultatīvitāte ir 86%. Viena rezultātīva nodokļu auditora, ko veikuši VID iestāžu auditori, videji apreķināts Ls 82,6 tūkst., kas ir gandrīz cetrās reizes vairāk nekā 2001.gada (Ls 21,1 tūkst.). Videji viens nodokļu auditori papildus ir apreķinājis Ls 472,7 tūkst.

2002.gada ir veikti 76 auditori pēc tiesību aizsardzības iestāžu pieprasījumiem (papildus apreķināti Ls 24,6 milj.), 65 auditori – pēc VID Finanšu policijas pārvaldes pieprasījumiem (papildus apreķināti Ls 25 milj.).

KONTROLE UN IZMEKLEŠANA

Parejas parbaudes

Saskana ar Ministru kabineta 26.09.2000. noteikumiem Nr. 331 "Kartiba, kada Valsts ienemumu dienests uz aprekinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienakumu" VID iestades 2002.gada ir pieprasijušas papildu deklarācijas 181 fiziskajai personai. Apliekama ienakuma aprekins (audits) ir veikts 81 fiziskajai personai, kuras ir iesniegušas papildus deklarācijas, papildus aprekinot Ls 546,9 tukst.

VID iestades 2002.gada ir sanemušas 22136 iesniegumus no lauksaimniecības produkcijas ražotājiem par akcīzes nodokļa atmaksu par izlietoto dīzeldegvielu Ls 5,6 milj. apmēra, pārbaudīti 21323 iesniegumi (t.sk. 2001.gada iesniegtie). Pārbaudot akcīzes nodokļa atmaksas pamatotību, 1337 pārbaudes konstatēti parkāpumi, kā rezultāta samazināta akcīzes nodokļa atmaksa Ls 135,9 tukst. apmēra.

Bez tam 2002.gada VID iestades par akcīzes nodokli atmaksu ir sanemušas 33 iesniegumus Ls 423,6 tukst. apmēra no tiem uzņēmumiem, kuri degvielleļļu izmanto par kurināmo. Pārbaudīti 30 iesniegumi, konstatējot 6 parkāpumus, kā rezultāta akcīzes nodokļa atmaksa samazināta par Ls 3,8 tukst.

VID iestades 2002.gada par iedzīvotāju ienakuma nodokļa atmaksu sakāra ar pievienotiem dokumentiem par attaisnotiem izdevumiem (medicīnas un izglītības) ir sanemušas 71396 Gada ienakuma deklarācijas, no kurām pārbaudītas 68623 deklarācijas jeb 96%, konstatējot parkāpumus 7290 deklarācijas. Bez tam ir iesniegtas 51767 Gada ienakuma deklarācijas, kurām ir pievienoti klat citi attaisnotie izdevumi, kas samazina aprekināto un iemaksāto iedzīvotāju ienakuma nodokli. No šīm iesniegtajām deklarācijām pārbaudītas ir 48860 jeb 94%, konstatējot parkāpumus 4518 deklarācijas. Konstatēto parkāpumu rezultāta 2002.gada iedzīvotāju ienakuma nodokļa atmaksa tika samazināta par Ls 107,7 tukst.

2002.gada VID iestades ir sniegušas informāciju Noziedzīgi iegutu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienestam par 56 nodokļu maksātāju darījumiem Ls 623,8 milj. apmēra

KONTROLE UN IZMEKLEŠANA

VID Finanšu policijas 2002. gada darba rezultāti

2002.gada VID Finanšu policijas parvalde (FPP) sanema 806 pieteikumus par noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu, par tiem tika ierosinātas 357 krimināllietas un pieņemti 478 lēmumi par atteikšanos ierosināt krimināllietu.

VID Finanšu policijas parvalde 2002.gada pieņema 239 lēmumus par krimināllietu nosūtīšanu kriminālvajāšanas uzsākšanai. Līdz ar to 239 krimināllietas tika nodotas pilsetu, rajonu un specializētajam prokuraturam.

Papildus tam 4 gadījumos tika piemērots sašūnātais process, 10 dienu laikā veicot materiāla pārbaudi un ar ziņojumu par noziegumu nododot to pilsetu un rajonu prokuraturam kriminālvajāšanas uzsākšanai. Tādējādi kopa kriminālvajāšanas uzsākšanai VID FPP 2002.gada laikā nodeva 281 krimināllietu.

Kriminālvajāšanas uzsākšanai nosūtītās krimināllietas valstij nodarīta zaudējuma summa pārsniedz 25 milj. Ls. Kriminālvajāšanai nodotās krimināllietas kopeja valsts budžetam nodarīta kaitejuma summai ir tendence pieaugt, kas liecina par sarežģītāku un apjomīgāku krimināllietu virzīšanu personu saukšanai pie kriminālatbildības.

Analizējot tiesu praksi jāsecina, ka vainīgajam personam par izvairīšanos no nodokļu nomaksas un līdzīgiem nodarījumiem, kas skar valsts ieņēmumu jomu, bieži vien reāla brīvības atņemšana netiek piemērota, kas rada pieņēmumu sabiedrība, ka noziedzīgiem nodarījumiem kas saistīti ar kaitejuma nodarīšanu valsts interesēm, konkrēti budžetam, nav sabiedriska bīstamība un reālas soda sankcijas nav nepieciešamas un netiek piemērotas.

Izvertejot lietvedība esošās krimināllietas un to virzību, ka arī sabiedrības attieksmi pret nodokļu nemaksāšanu, redzams, ka izvairīšanās no nodokļu nomaksas tiek uzverta ka noziegums, kas nav sabiedriski bīstams un nenodara kaitejumu. Līdz ar to lietderīgi būtu paaugstināt sodu par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, ja nodarīti zaudējumi liela apmēra, nosakot brīvības atņemšanu uz laiku līdz 10 gadiem, tagadēja soda mēra brīvības atņemšanas uz laiku līdz 5 gadiem vieta.

2002.gada FPP operatīvas darbības gaitā vai arī no citiem avotiem iegūtas informācijas pārbaudes nolūka veica administratīvas pārbaudes, kuru rezultāti ir sastādīti 740 (2001. – 477) administratīva parkāpuma protokoli, par kuriem piemēroti naudas sodi kopsumma par Ls 56.908,* (2001. – Ls 49.166) un 40 gadījumos piemērota mantas konfiskācija (2001. – 32). Administratīvo parkāpumu protokoli sastādīti galvenokārt par precu uzskaites un pavadzīmju aprītes kārtības neievērošanu, par izvairīšanos no nodokļu nomaksas, par gramatvedības kārtošanas nosacījumu neievērošanu, par nodokļu maksātāju reģistrēšanas kārtības neievērošanu, par uzmējdarbību bez reģistrācijas vai licences (skatīt pielikumu).

KONTROLE UN IZMEKLEŠANA

Veikto operatīvo pasākumu rezultāta sniegts būtisks ieguldījums noziedzīgu nodarījumu valsts ieņēmumu sfērā atklāšana un konstatēšana, noziedzīgos nodarījumus izdarījušo personu noskaidrošana un pierādījumu fiksēšana ierosinātajās krimināllietās.

VID FPP veikto pārbaudes lietu ietvaros 2001.-2002.gados ir apturēti fiktīvu firmu noreķinu konti, kuros kopumā atrodas vairāk nekā Ls 450.000,-; apturētas PVN atmaksas aptuveni Ls 1.500.000,- apmērā par iespējamiem krapnieciskiem darījumiem. Ierosināto krimināllietu par krapšanas mēģinājumiem ietvaros apturētas PVN atmaksas vairāku miljonu latu apmērā.

VID Finanšu policijas pārvaldes Iekšējās drošības daļas darbinieki 2001.-2002.gados piedalījušies arī 78 dienesta pārbažu komisijās, 70 disciplinārlietu komisijās (113 VID amatpersonas sodītas disciplināri). Regulāri tiek veiktas pārbaudes muitas punktos, kontrolējot iekšējās darba kārtības noteikumu ieviešanu. Tiek nodrošināta alkoholisko dzērienu un tabakas izstrādājumu akcīzes marķu konvoģšana (102 konvoģi 2002.gadā; 2001.gadā - 40).

VID Finanšu policijas pārvalde apkalpo VID "uzticības telefonu", ar kura starpniecību 2002.gadā ir saņemti 447 ziņojumi. Pārbaudīti 361 ziņojumi, kā rezultātā sastādīti 130 administratīva pārkāpuma protokoli, par kuriem kopa piemēroti naudas sodi Ls 11.035,- apmērā un 33 gadījumos - preču konfiskācija.

Sadarbojoties ar līdzīgam tiesību aizsardzības iestādēm ārvalstīs, VID Finanšu policijas pārvalde regulāri tiek saņemti un izpildīti ārvalstu tiesību aizsardzības iestāžu pieprasījumi. Šogad saņemti un izpildīti vairāk kā 250 ārvalstu tiesības aizsardzības iestāžu lūgumi par palīdzības sniegšanu. Visbiežāk sadarbība tiek veikta ar Lietuvas, Igaunijas, Baltkrievijas, Krievijas un Ukrainas nodokļu policiju (miliciju). Tiek risināti jautājumi par starpvalstu līgumu noslēģšanu pastāvīgās savstarpējās sadarbības informācijas apmaiņai. Pašlaik tiek saskaņoti sadarbības līgumu teksts ar Igaunijas, Krievijas, Ukrainas finanšu (nodokļu) noziedzumu izmeklēšanas iestādēm. Uzsāktas sarunas par sadarbības līgumu noslēģšanu ar Lietuvas, Baltkrievijas, Kirģizijas finanšu (nodokļu) noziedzumu izmeklēšanas iestādēm.

KONTROLE UN IZMEKLEŠANA

Muitas kriminalparvaldes darba rezultati 2002.gada

Kontrabanda ir noziedzīgs nodarījums, kurš rada milzu zaudējumus Latvijas Republikas tautsaimniecībai un ekonomikai. Kopš 1999.gada oktobra Valsts ieņēmumu dienesta, Valsts policijas, Valsts robežsardzes, Drošības policijas darbības koordināciju operatīvajā darbā un pirmstiesas izmeklēšana kontrabandas lietas veica Kontrabandas apkarošanas centrs, kuram tika piekomandēti 28 darbinieki. Centrs darbojas arī muitas noteikumu pārkāpumu noveršana un noziedzīgu nodarījumu profilaksei.

Ar Valsts ieņēmumu dienesta (VID) 2002.gada 1.jūnija rīkojumu Nr.1073-p tika izveidota VID Muitas kriminalparvalde. VID Muitas kriminalparvalde nodrošinājusi izziņas un operatīva darba funkciju pārnemšanu no Kontrabandas apkarošanas centra piešķirto cilvēkresursu ietvaros. Muitas kriminalparvalde ir VID centrālā aparāta struktūrvienība, kas likumos noteiktas kompetences ietvaros veic operatīvas darbības pasākumus, lai atklātu un noverstu noziedzīgus nodarījumus muitas iestāžu kompetence esošajos jautājumos un veic izziņu kontrabandas lietas. Papildus no Kontrabandas apkarošanas centra pārnemtajām funkcijām Muitas kriminalparvalde veic izziņu lietas par narkotisko un psihotropo vielu kontrabandu.

Muitas kriminalparvaldes galvenās funkcijas ir:

- valsts ekonomisko interešu aizsardzība, nodrošinot noziedzīgu nodarījumu muitas iestāžu kompetence esošajos jautājumos atklāšanu un noveršanu;
- cina ar kontrabandas precu un konvencionāli aizliegto priekšmetu nelikumīgu parvietošanu pāri LR muitas robežai.

Šīs funkcijas ir pakartotas Latvijas muitas darbības stratēģijas mērķu sasniegšanai.

Kriminālietu izmeklēšana

MKRp ierosinātas kriminālietas pa precu grupām 2002.gada (no 1.jūnija):

- par akcīzes precu (cigaretēs, degviela, alkohols u.c.) kontrabandu – 3 k.l.
- par partikas produktu (cukura, galas u.c.) kontrabandu – 2 k.l.
- parejas – 3 k.l.

Kopa ierosinātas 8 kriminālietas, no tām 1 nosūtīta kriminālvajāšanas uzsākšanai.

MKRp kriminālietu izmeklēšanas ietvaros izņemts:

- Cigaretēs – 24,5 miljoni gab.;
- Dizeldegviela – 775 tonnas;
- Cukurs – 80 000 kg;
- Audumi un apģērbi – Ls 27 636 vērtība.

KONTROLE UN IZMEKLEŠANA

Administratīva prakse.

Administratīva prakse ir būtiska MKrP darba sastāvdaļa, jo izziņas iestādes uzdevums ir ne tikai izmeklēt noziedzīgus nodarījumus, bet arī veikt profilakses pasākumus.

Administratīva prakse	2002.gads (no 1.06.2003)
Sastādīti administratīvo pārkāpumu protokoli	10
Veiktas pārbaudes	24

Administratīvo pārkāpumu protokolu rezultātā noteiktie naudas sodi un konfiscētas preces 2002.gada (no 1.jūnija):

- Naudas sodi Ls 850 apmērā;
- Konfiscēta viena automašīna SAAB.

PERSONALS

Valsts ienemumu dienesta stratēģiskajā plānā 1999. – 2003.gadam ir noteikti organizācijas stratēģiskie virzieni un nākotnes redzējums. Ka viens no būtiskākajiem darbības virzieniem minēts organizācijas darba efektivitātes un pakalpojumu kvalitātes uzlabošana. Lai realizētu šo mērķi, pieaug prasības, kuras ikdienā tiek izvirzītas organizācijas personālam. Iestādes efektīvu un kvalitatīvu darbību liela mēroga nosaka personāla profesionalitāte, pieredze un kvalifikācija. Tādēļ būtiska ir ne tikai darbinieku apmācība, kvalifikācijas paaugstināšana un efektīvas personāla atlases nodrošināšana, bet arī regulāra esošo personāla resursu kvantitatīva un kvalitatīva sastāva apzīšana un analīze.

Personāla kvantitatīvais sastāvs

2002.gada Valsts ienemumu dienesta kopumā tika planotas **5013,5** štata vienības. Salīdzinājuma ar 2001.gada rādītājiem, planoto štata vietu skaits pieaudzis par **177** vienībām, štata vienību skaita pieaugums noverojams centralajā aparātā, Rīgas reģionālajā iestādē un Latgales reģionālajā iestādē. 2002.gada 31.decembrī Valsts ienemumu dienesta strādāja **4666** darbinieki, kas ir **93 %** no planotajam štata vienībām.

Vislielākais vakanto štata vienību skaits (**9 %**) uz 2002.gada 31.decembrī ir nodokļu administrācijas bloka, atbalsta bloka un mūita. Vakancu vispar nav apkalpojoša bloka.

Personāla izglītības līmenis un mācības

Novērtējot personāla izglītību iestādē kopumā, 2002.gada 31.decembrī **59 %** no strādājošajiem Valsts ienemumu dienesta bija ar augstāko izglītību.

Personāla augstākās izglītības rādītāju pieaugums salīdzinoši ar 2000.gada un 2001.gada rādītājiem liela mēroga saistīts ar Valsts civildienesta likuma normu piemērošanu, iecelot pretendentu ierēdņa amatā.

Personāla darba stažs Valsts ienemumu dienestā

2002.gada **2126** strādājošo jeb **46 %** no personāla kopskaita ir nostrādājuši Valsts ienemumu dienestā vairāk nekā piecus gadus un **611** darbinieki jeb **13 %** – desmit gadus. Salīdzinoši ar iepriekšējo gadu rādītājiem, darbinieku skaits, kuri nostrādājuši Valsts ienemumu dienestā vairāk nekā piecus gadus, samazinās. Tas liecina par ilggadīgu darbinieku aizplūšanu no Valsts ienemumu dienesta.

PERSONALS

Personāla mainība

2002.gada **75 %** no darba Valsts ienemumu dienesta atbrīvoti pēc darbinieka uzteikuma vai paša vēlēšanas, bet **20 %** – pēc darba deģeja iniciatīvas sakara ar iestades vai amata likvidacīju vai samazinašanu.

Disciplīnarsodīšana un apbalvošana

Liela uzmanība Valsts ienemumu dienesta tiek pieversta darba kvalitātei un iekšējas darba kartības noteikumu ievērošanai. 2002.gada disciplīnari sodīti **156** ierednī/darbinieki, t.i., **3 %** no Valsts ienemumu dienesta stradajošajiem.

2002.gada gan pēc Darba likuma, gan pēc Ministru kabineta 1994.gada 16.augusta noteikumiem Nr.158 "Par ierednū disciplīnarsodiem", gan pēc likuma "Par Valsts ienemumu dienestu" kopuma ar disciplīnarsodu **piezīme** sodīti **51** ierednī/darbinieks, ar **rajīnu** – **84** ierednī/darbinieki, amatalgas samazinašana uz laiku līdz 1 gadam – **11** ierednī, pazemināti amata uz laiku līdz 3 gadiem – **2** ierednī, bet **atlaisti no darba 8** ierednī. Lielākais disciplīnari sodīto darbinieku skaita īpatsvars joprojam ir mūita.

Ne mazāk svarīgs ir arī darbinieku morālais novērtējums par padarīto. Ka viens no tā veidiem ir atzinības izteikšana labākajiem darbiniekiem. 2002.gada ar Valsts ienemumu dienesta centrālā aparata Atzinības rakstu tika apbalvoti **82** stradajošie, ar Valsts ienemumu dienesta teritorīalās iestades atzinības rakstu – **360** stradajošie.

Valsts ienemumu dienests
2002.gads

Finanšu ministrijas paklautība un parraudzība esošo budžeta finansēto institūciju saņemto ziedojumu un dāvinājumu izlietojums

(latos)

Nr. p.k.	Radītājs	Izpilde
1.	Sanemts (kopa):	-
1.1.	lielākie ziedotāji:	-
1.1.1.	Latvijas uzņēmējdarbības un privātas personas:	-
1.1.2.	ārvalstu uzņēmējdarbības un privātas personas:	-
2.	Izlietots (kopa):	-
2.1.	finansētie pasākumi (kopa)*:	-
2.1.1.	algu izmaksas	-
2.1.2.	komandējumi	-
2.1.3.	pamatlīdzekļu iegāde	-
2.1.4.	kapitālais remonts	-

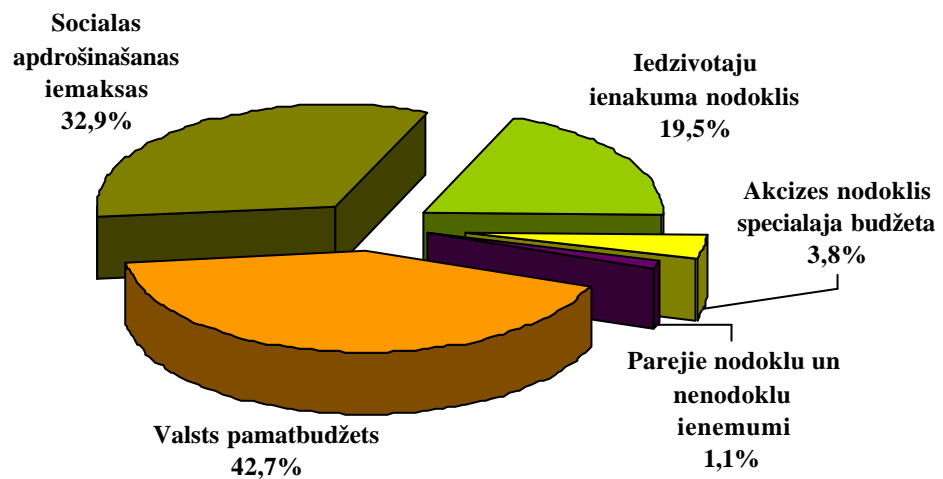
* Apkopojums par lielākajiem un nozīmīgākajiem pasākumiem.

SKATLI, TABULAS, DIAGRAMMAS

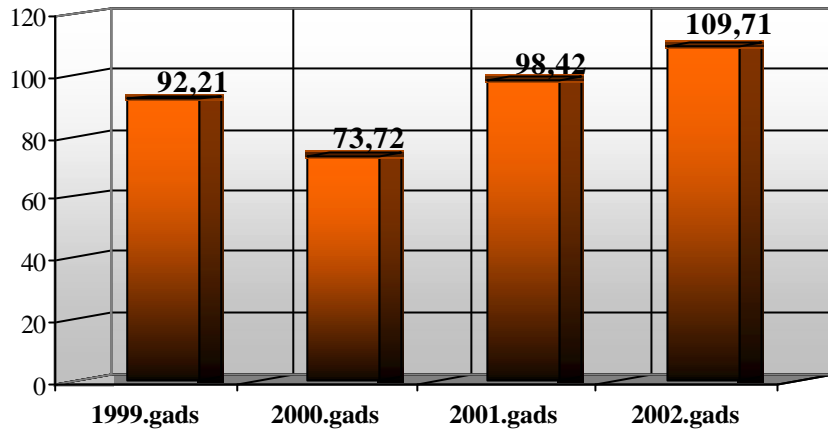
**VID administretie valsts budžeta ienemumi 2002.gada
salīdzinot ar 2001.gadu**

Budžeta veidi	2002. gada plans (milj.Ls)	Ienemumi (milj.Ls)		Starpība (2002.g.-2001.g.)		Plana izpilde	
		2001.g.	2002.g.	milj.Ls	%	milj.Ls	%
Valsts pamatbudžets	691,12	627,51	697,90	70,39	11,2	6,77	101,0
Valsts sociālas apdrošināšanas obligātas iemašas	528,08	484,06	537,80	53,74	11,1	9,72	101,8
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	309,25	284,80	318,91	34,11	12,0	9,66	103,1
Akcīzes nodoklis speciālajos budžetos	63,05	44,49	62,63	18,14	40,8	-0,43	99,3
Nodokli uz atsevišķiem pakalpojumu veidiem un speciāliem merkiem paredzētas valsts nodevas	6,72	5,05	6,72	1,66	32,9	-0,01	99,9
Dabas resursu nodoklis	11,28	10,44	10,55	0,11	1,1	-0,73	93,6
Kopa	1 609,51	1 456,35	1 634,50	178,15	12,2	24,99	101,6

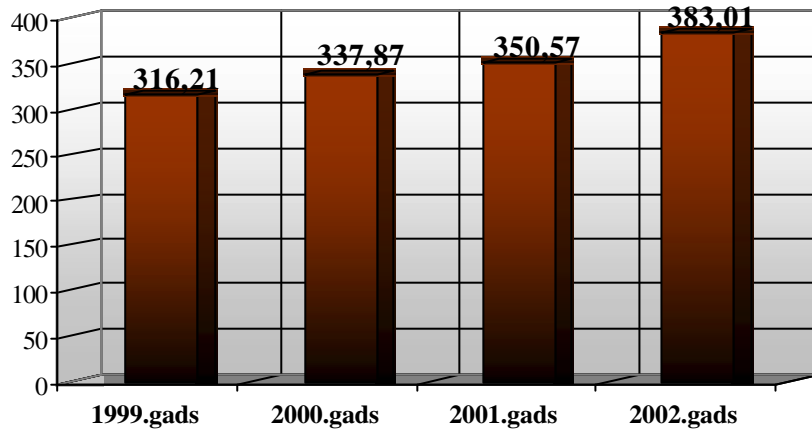
*VID administretie valsts budžeta ienemumu struktūra
2002. gada*

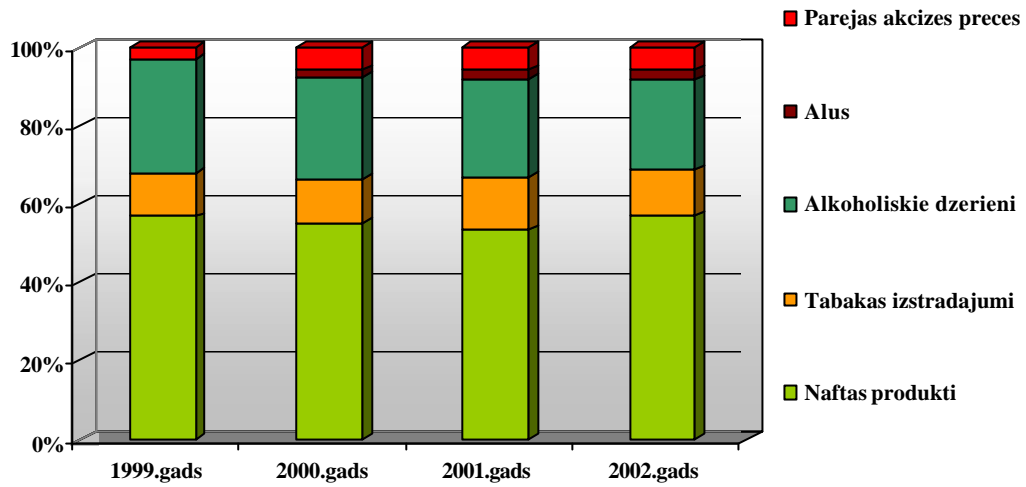
UIN ienemumi no 1999. līdz 2002. gadam, milj. Ls

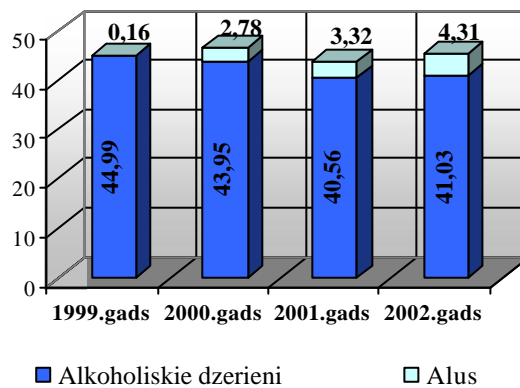
PVN ienemumi no 1999. līdz 2002. gadam, milj. Ls

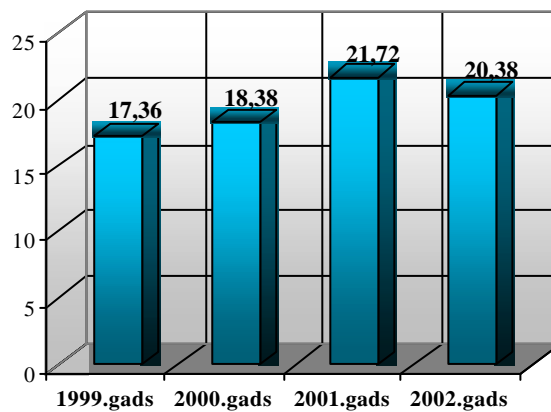
*Akcizes nodokla ienemumu struktura
no 1999. līdz 2002. gadam, milj. Ls*

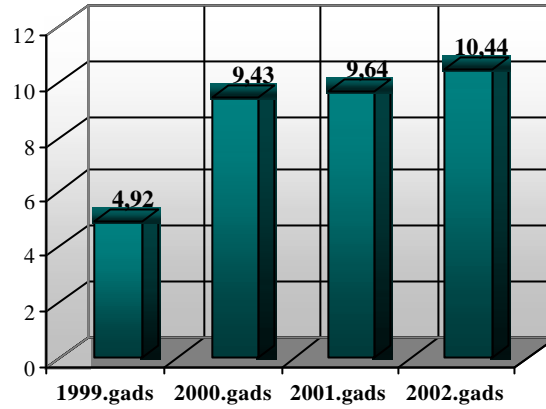
*Akcizes nodokla ienemumi par
alkoholiskajiem dzērieniem un alu
1999. - 2002. gada, milj. Ls*

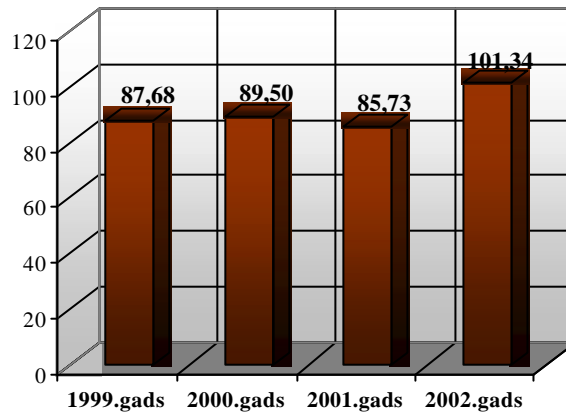
*Akcizes nodokla ienemumi par tabakas
izstrādājumiem 1999. - 2002. gada, milj. Ls*

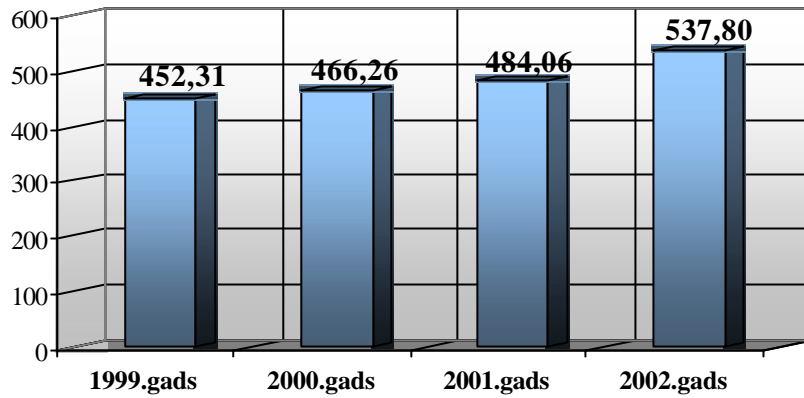
*Akcizes nodokļa ienemumi par parejam
akcizes precēm 1999. - 2002. gada, milj. Ls*

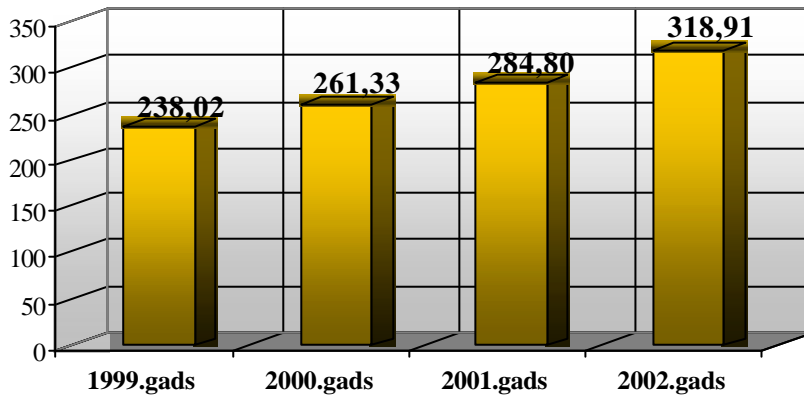
*Akcizes nodokļa ienemumi par naftas
produktiem 1999. - 2002. gada, milj. Ls*

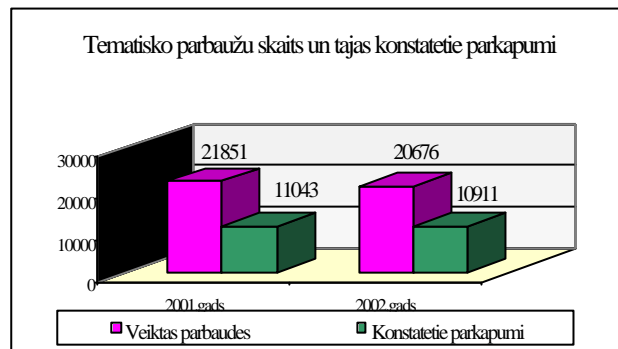
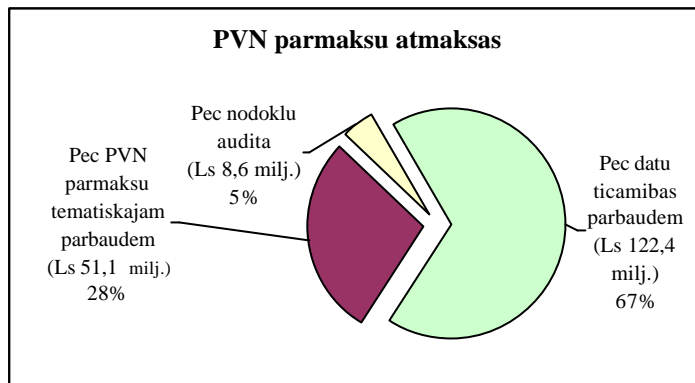

*Socialas apdrošinašanas iemaksu ienemumi
no 1999. līdz 2002. gadam, milj. Ls*

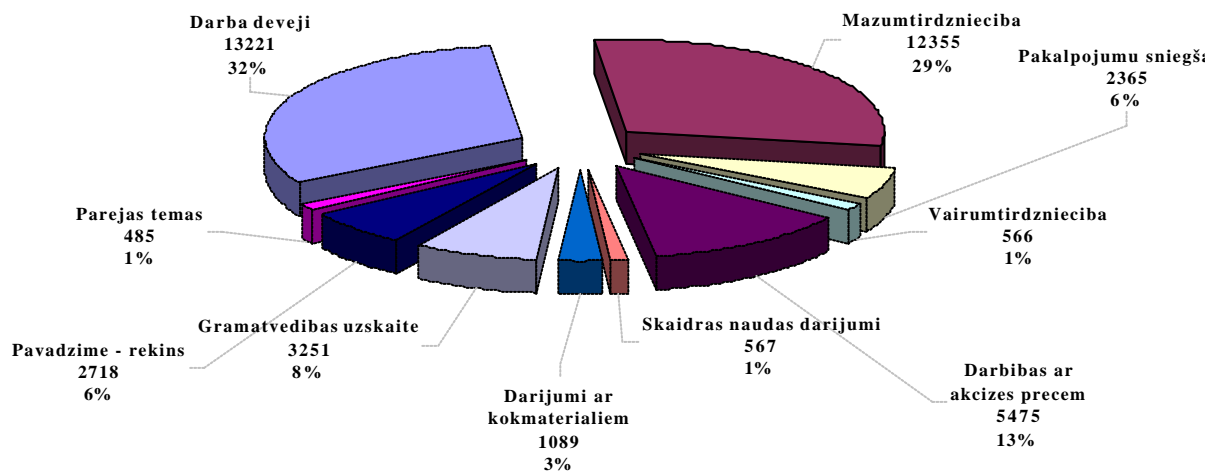

*Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ienemumi
no 1999. līdz 2002. gadam, milj. Ls*

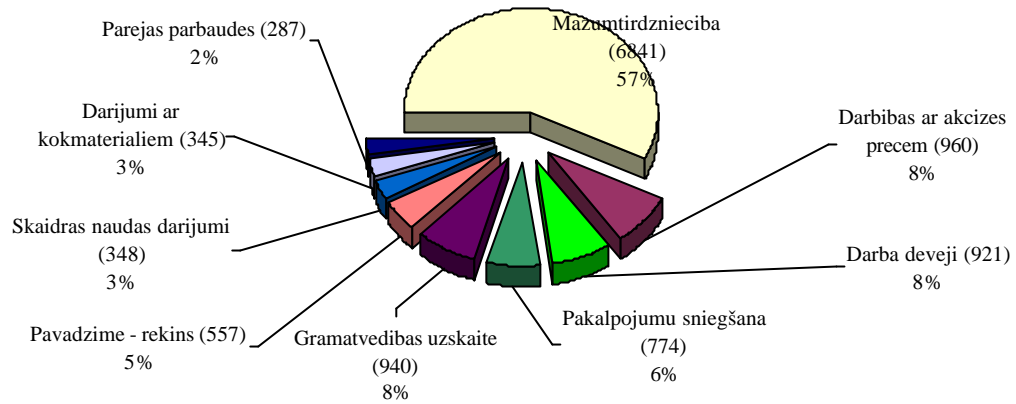

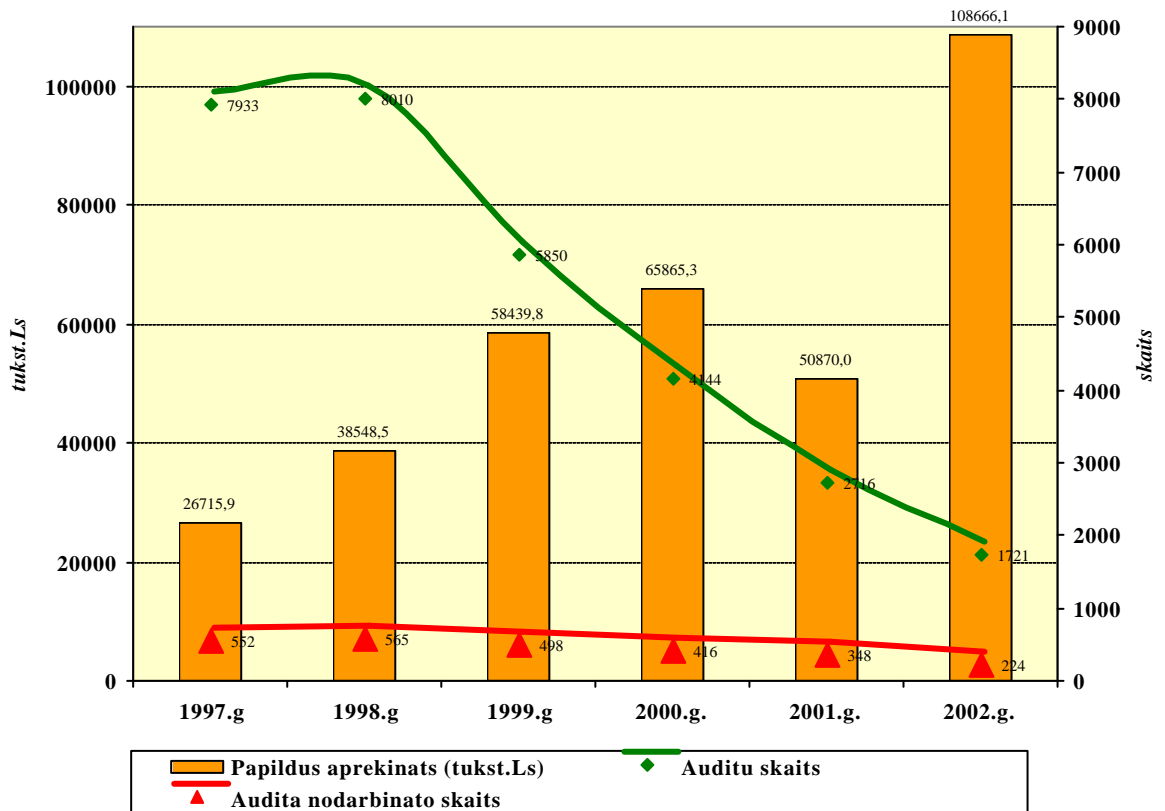
2002.gada parbaudītas tematisko parbaužu temas

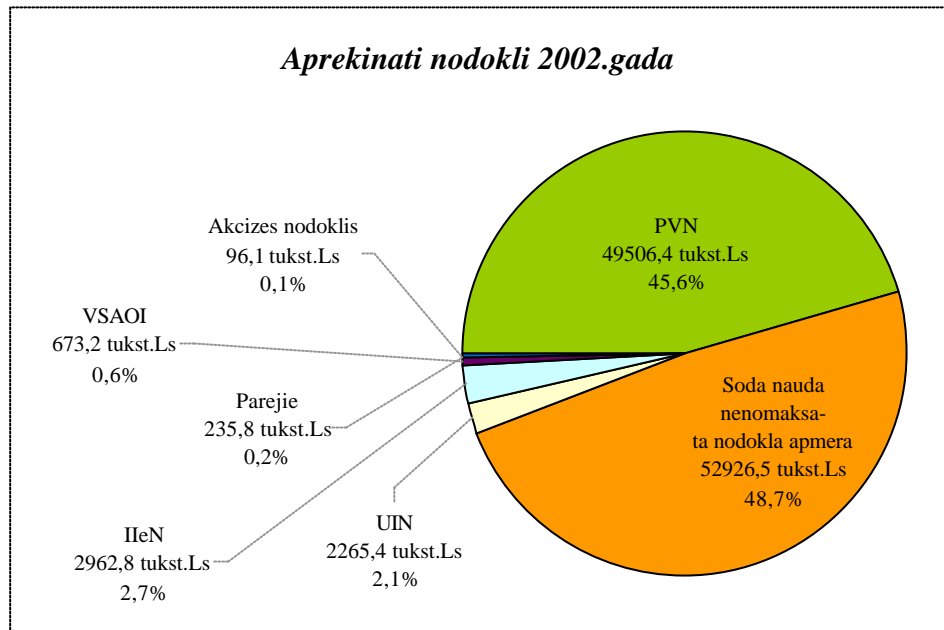

Tematiskajās pārbaudes konstatēto pārkāpumu skaits un īpatsvars salīdzinājuma pa pārbaudes tēmām

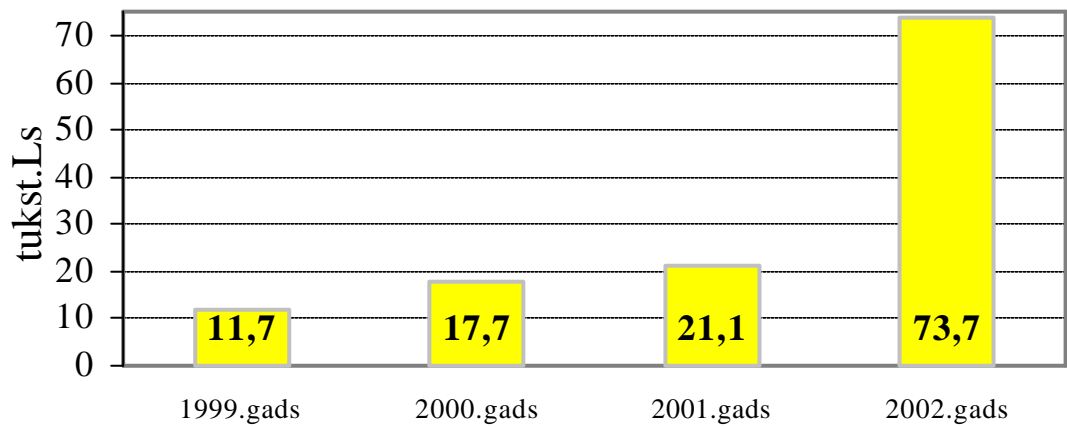

Nodokļu audīts

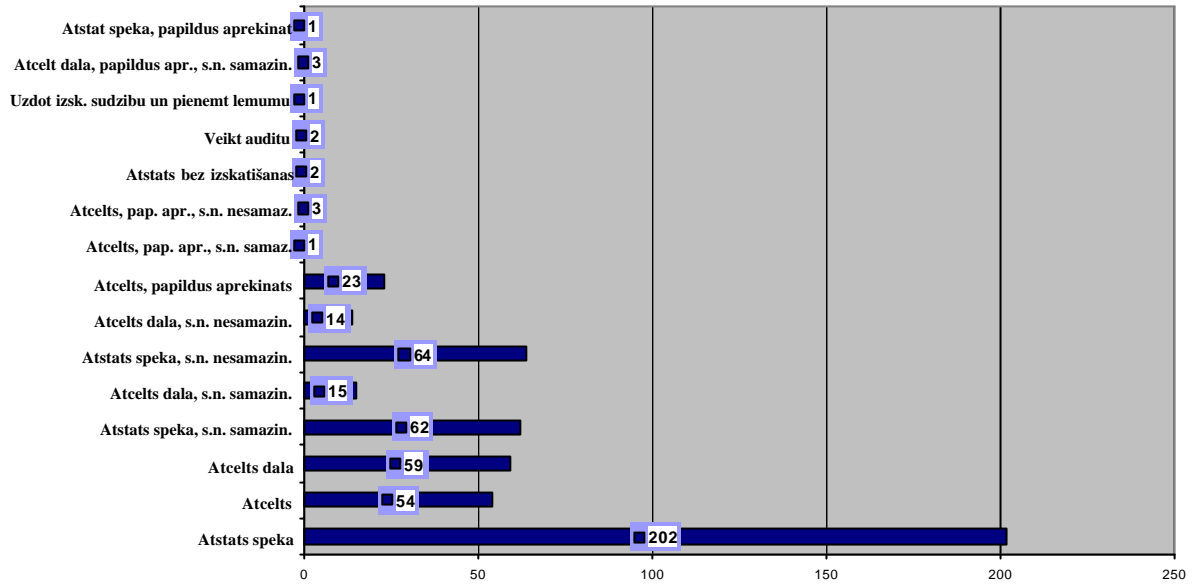

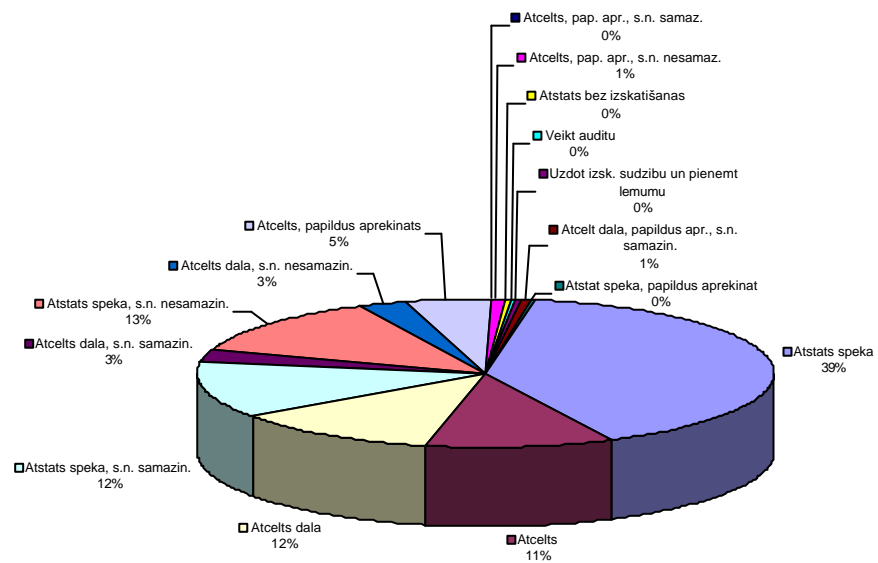
Aprekināts viena rezultatīva nodokļu audita (tukst. Ls)

Nodokļu maksātāju sudzību izskatīšanas rezultāti 2002.gada.

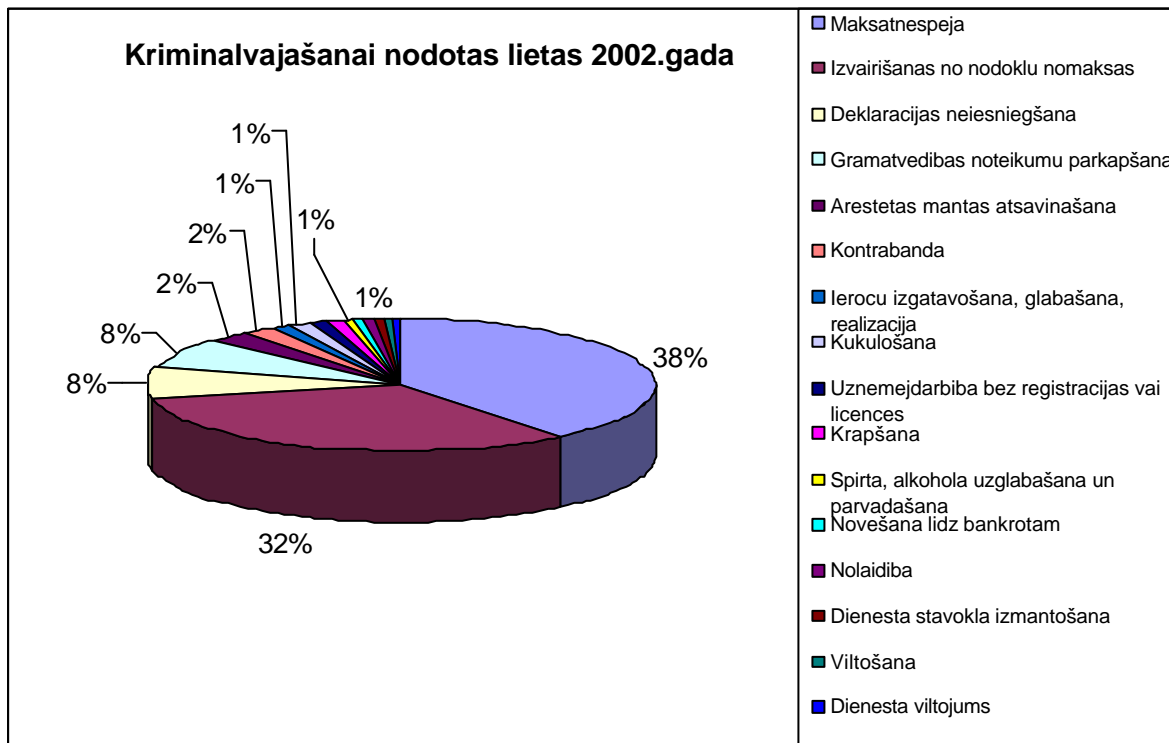
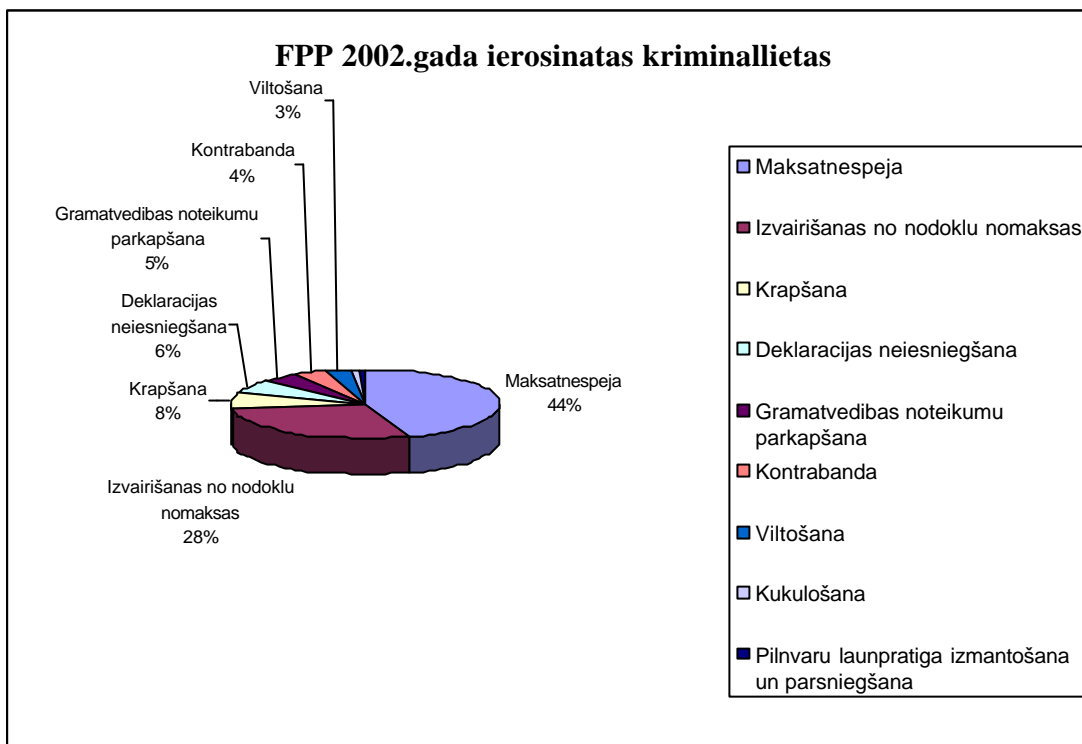

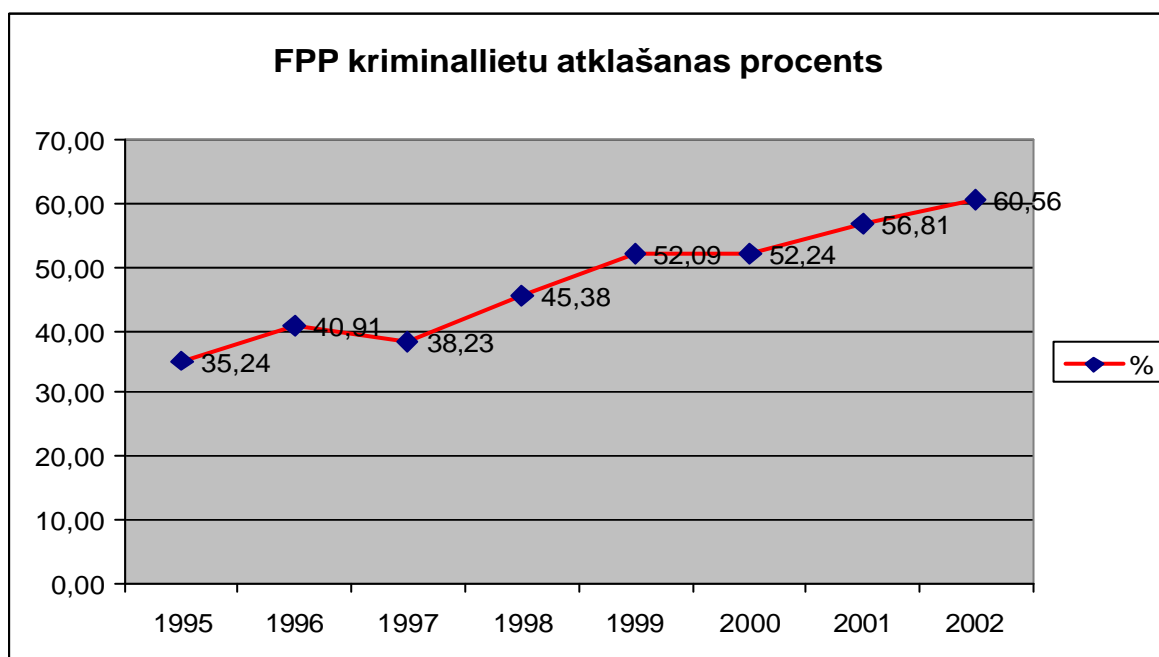
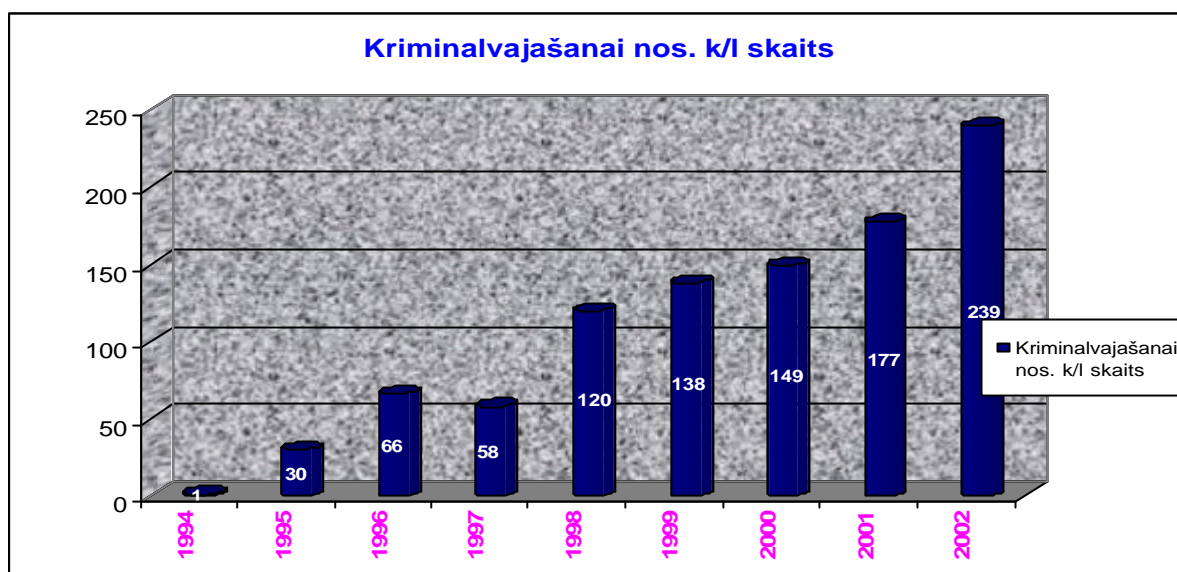
Nodokļu maksātāju sudzību izskatīšanas rezultāti 2002.gada.

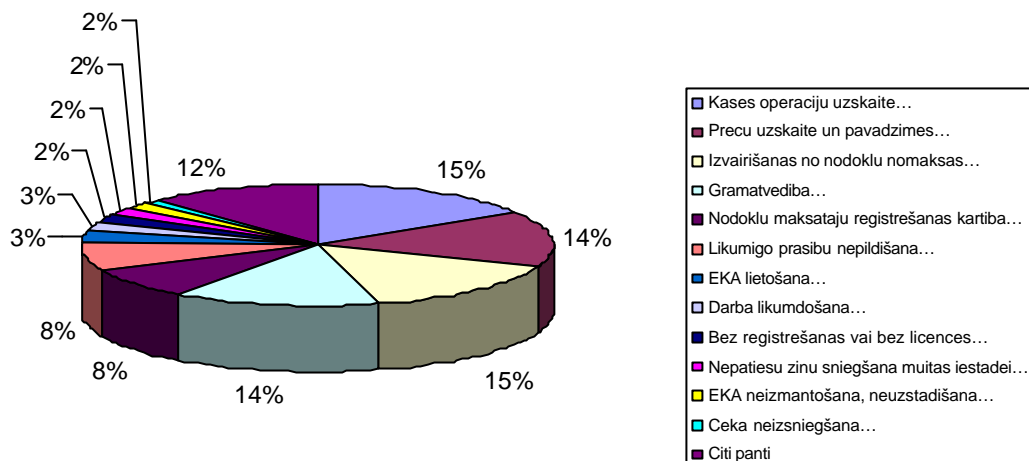
Parskats par VID Akcizes precu parvaldes veiktajiem kontroles pasakumiem akcizes precu aprites uzraudzibas joma un pienemtajiem lēmumiem administrativo parkapumu lietas 2002.gada

	Veikto parbaužu skaits	Konstateto parkapumu skaits (gadījumu skaits)	APP izskatītas lietas un pieņemtie lēmumi (skaits)		Piemerotais naudas sods (Ls)		Konfiscētais daudzums		
			APP darbinieku parbaužu rezultata ierosinātas lietas	Citu institūciju izskatīšanai piesūtītas lietas	APP ierosinātās lietas	Citu institūciju piesūtītās lietas	APP ierosinātās lietas	Citu institūciju piesūtītās lietas	Kopējais konfiscētais daudzums
Naftas produkti	470	118	113	20	19 475	2 935	48 950 litri	87 210 litri	136 160 litri
Tabakas izstrādājumi	321	117	3	73	325	16 250	90 pacinas	81 862 pacinas	81 952 pacinas
Alkoholiskie dzērieni			107	190	20 610	42 100	1 523 litri	152 765 litri	154 288 litri
Alkoholiskie dzērieni un tabakas izstrādājumi			7	57	1 550	12 650	Konfiscētas automašīnas: 1. BMW 323i, v/n BS1173 (lēm. Nr.02/112) 2. VAZ 21011, v/n BF7125 (lēm. Nr.02/146) 3. VW Golf, v/n DA1753 (lēm. Nr.02/196) 4. Renault Traffic, v/n CP5981 (lēm. Nr.02/193) 5. Opel Kadett, v/n CF9235 (lēm. Nr.02/223) 6. Ford Scorpio, v/n BE9199 (lēm. Nr.02/248) 7. VAZ22011, v/n BM6843 (lēm. Nr.02/372) 8. BMW 524, v/n ED3261 (lēm. Nr.02/400) 9. VW Golf, v/n BB4634 (lēm. Nr.02/481) 10. Mazda 626, v/n DC273 (lēm. Nr.02/488)		
Kopa	791	235	230	340	41 960	73 935			
			570		115 895				

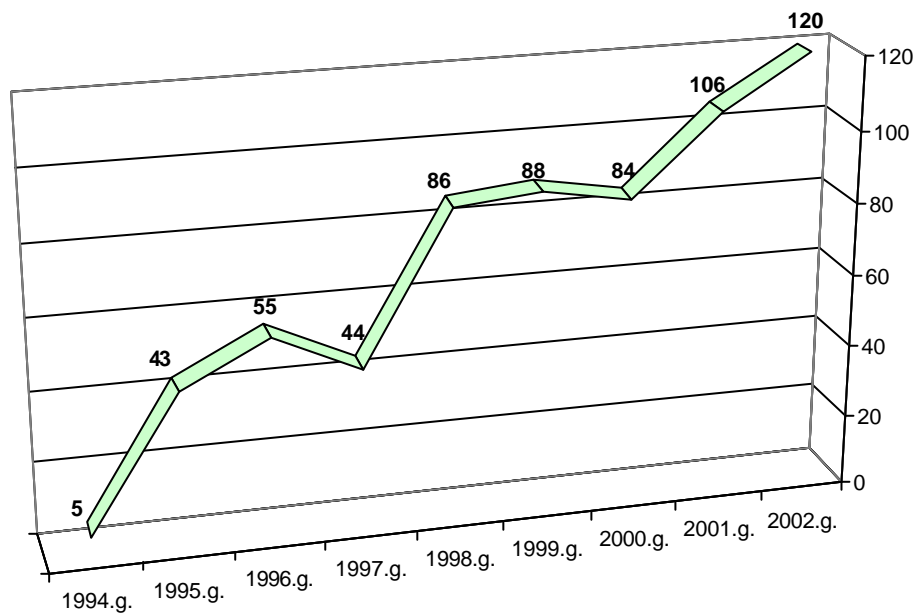

FPP konstatētie administratīvie parkāpumi 2002.gada

Izzinas darba rezultativitātes koeficients

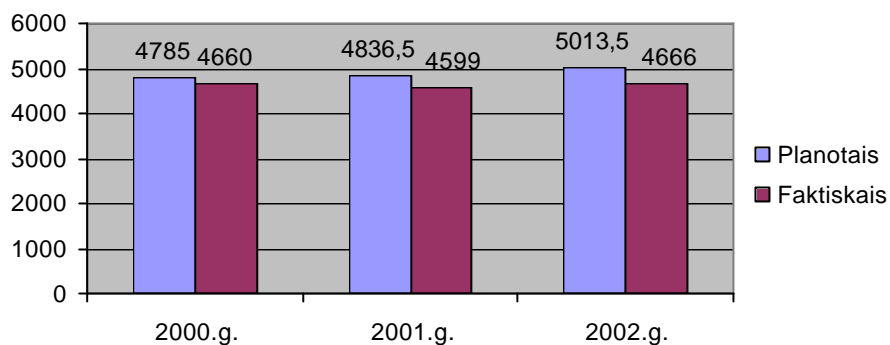

Kriminallietu statistika VID Muitas kriminalparvalde

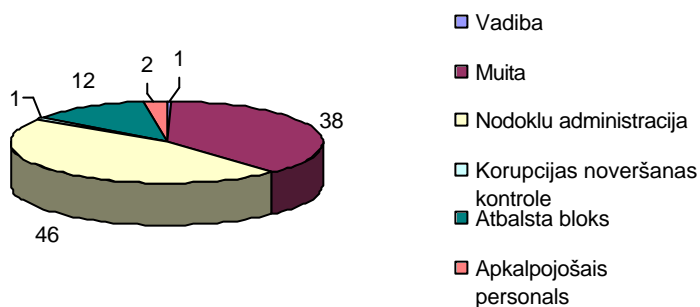
Kriminallietas	2002.gads	
	MKrP	KAC
Ierosinatas	8	13
No citam tiesību aizsardzības iestādem sanemtas	46*	4
Nosutitas kriminalvajašanai	1	7
Citam tiesību aizsardzības iestādem nosutitas	-	-
Lietvedība	53	46*
Sanemtas papildizmeklēšanai	-	1
Sanemti materiāli KPK 109.pantā kartībā	16	18
Pienemti lēmumi par kriminallietas ierosināšanu	7	9
Pienemti lēmumi par atteikšanos ierosināt kriminallietu	4	5
Izbeigtas	-	1

* 2002.gada MKrP, veicot KAC funkciju pārnemšanu, pārņēma arī KAC lietvedībā esošās lietas

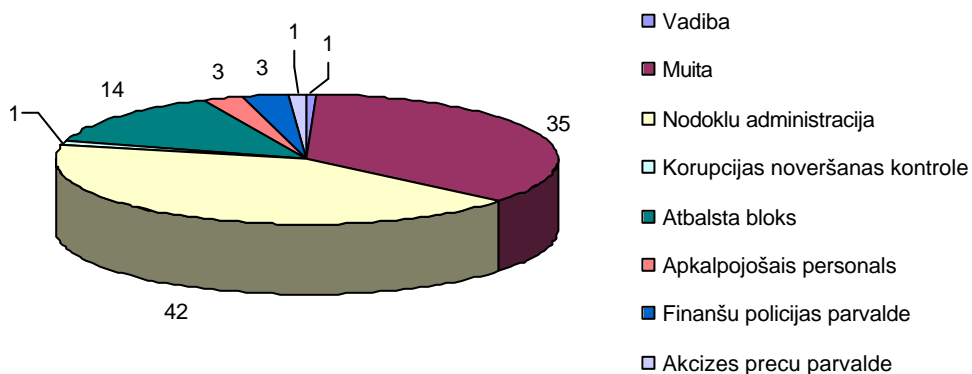
Planoto štata vienību un faktiski strādājošo darbinieku skaita salīdzinājums

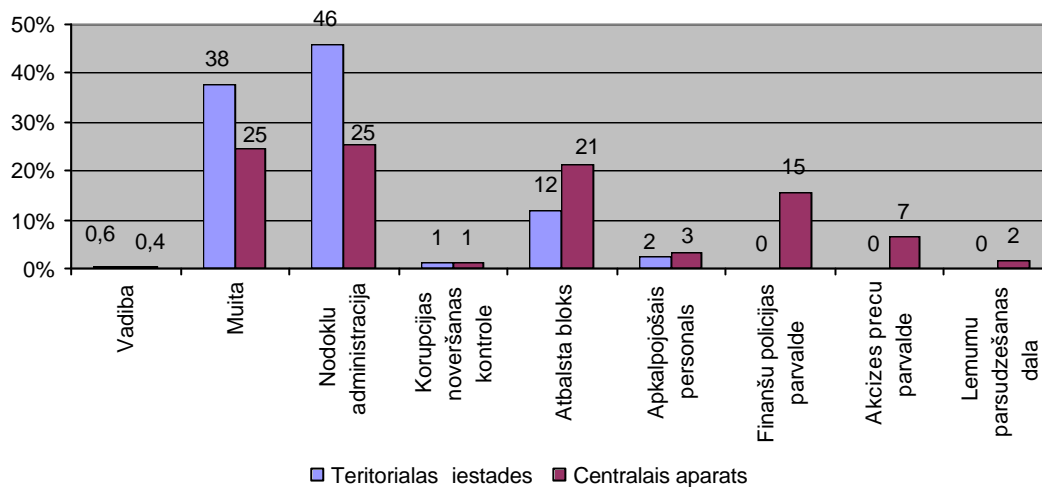
VID teritoriālo iestāžu planoto štata vienību sadalījums pēc veicamajām funkcijām (procentos)

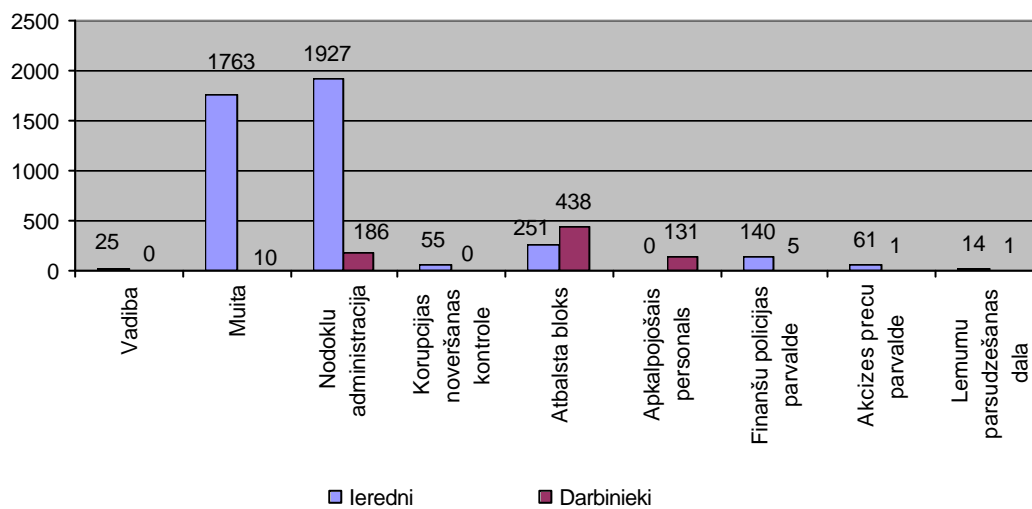
VID teritoriālo iestāžu un centra aparāta planoto štata vienību sadalījums pēc veicamajām funkcijām (procentos)

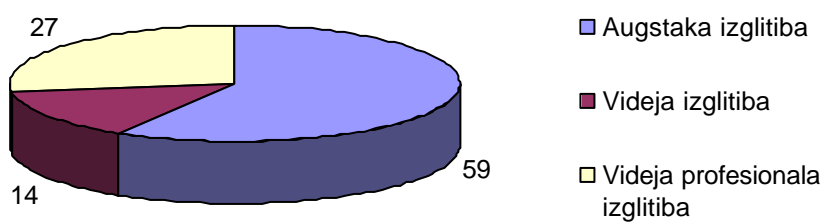
Planoto štata vienību sadalījums pēc veicamajām funkcijām VID centralajā aparātā un teritoriālajās iestādēs (procentos)

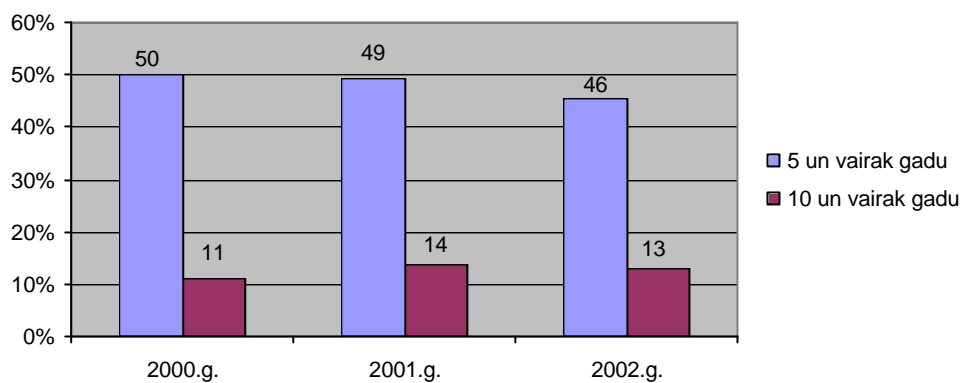
Planoto štata vienību sadalījums pēc strādājošo statusa un veicamajām funkcijām VID centralajā aparātā un teritoriālajās iestādēs

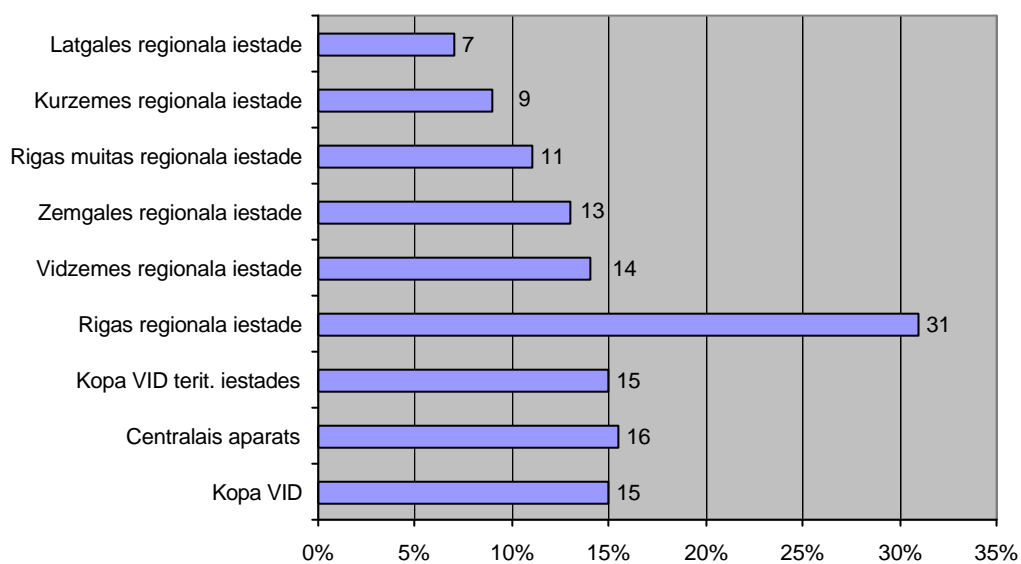
VID personāla izglītības līmenis (procentos)

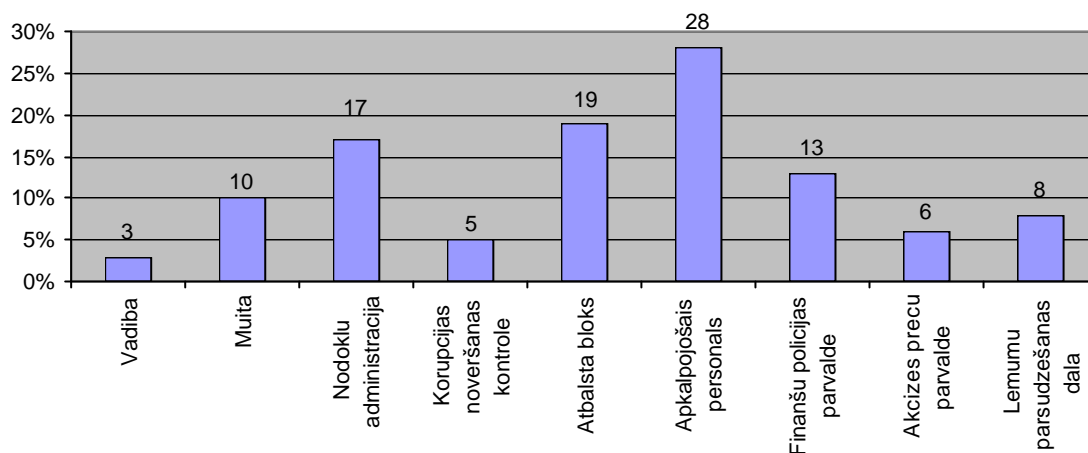
VID personāla darba stažs (procentos)

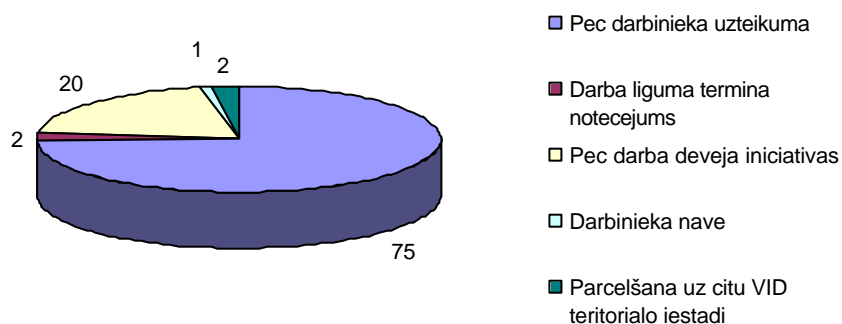
Personāla mainība VID teritoriālajās iestādēs un centrālajā aparātā (procentos)

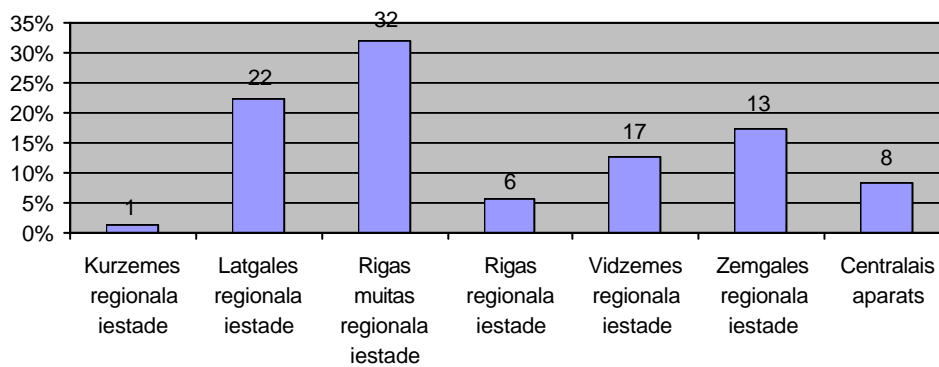
Personāla mainība pa blokiem (procentos)

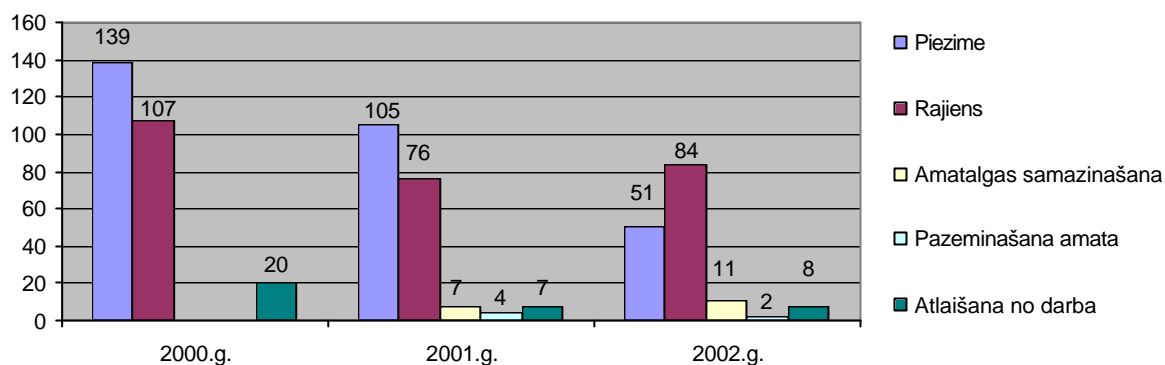
Personāla atbrivošanas iemesli (procentos)

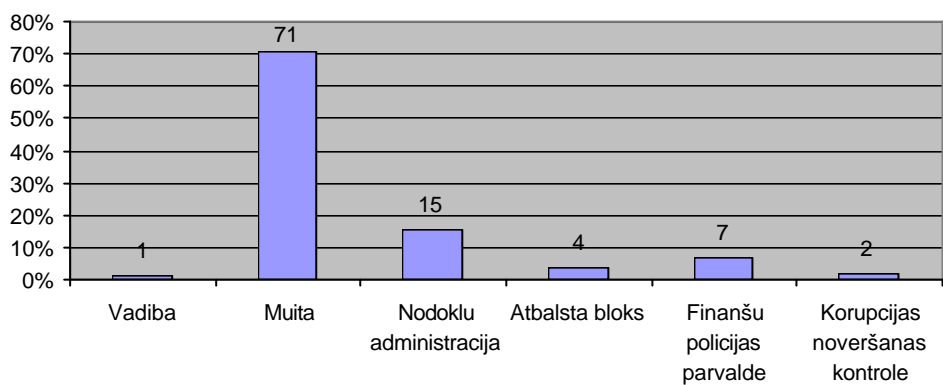
Disciplināri sodīto ierēdņu/darbinieku īpatsvars (procentos)

Piemeroto disciplinarsodu veidu salīdzinājums

Disciplināri sodīto ierēdņu/darbinieku īpatsvars pa blokiem (procentos)

Personāla sadalījums vecuma grupās (procentos)

